

Established in 1915 • 85-ieji leidimo metai

ŠOKIŲ ŠVENTĖJE – KETURIOS KARTOS

XI Lietuvių Tautinių šokių šventė, įvykusi Kanadoje, Toronte, birželio 30 – liepos 2 dienomis – dar netolimoje praityje. Rengėjai ir vadovai dar gyvena paskutinių dienų rūpesčiais. Šventės rengimo komiteto pirmininkų Vinco Piečiaičio ir Ramunės Jonaitienės visų metų darbo įtampa palikta praeičiai. Vyriausių programos vadovų – koordinatorių Ritos ir Juozo Karasiejų darbo reikšmę, tikiu, pajuto žiūrovai, tai labai įvertindami širdimis bei plojimais. Pavargę atskirų grupių vadovai atsileis ir atleis savo šokėjams už kai kurių nepareigingumą ar klaidas. O jaunimas laukia poilsio nuo repeticijų, tikėdamasis maloniai praleisti vasaros atostogas gražios gamtos aplinkoje.

Kiek galvojimo, svarstymo, nutarimų ir pakeitimų šokių šventės rengime! Kiek naktų nemiegota, kiek apmokamų darbo dienų praleista visų metų ruošos darbuose! Girdėjau sakant: "Dirba, kad nori". O ne! Jie dirba be atlyginimo, iš idėjos, nes supranta kokią tautinę vertybę teikia lietuviškam jaunimui, kuris ateity pajus ir įvertins vadovų pasiukojimą jų labui. Ir didžiausia padėka bus jiems, kai jų pačių vaikai šoks tautinius šokius.

O mes, suvažiavę tėvai ir svečiai, patyrėme dvasinę šventę: dziaugėmės 1678 šokėjais (remiuosi šventės leidiniu), grožėjomės jų tautiniais rūbais bei šokiais, muzika ir salės dekoracijomis. Su seniai nematytais draugais apsikabinome, bent keliais

Irena Kriaučeliūnienė
žodžiais prisiminėme praicit.

Baigiamieji šventės darbai vyko penktadienio ir šeštadienio rytais, kada į salę skubėjo iš visų pasaulio kampų suvažiavę vadovai ir šokėjai – šokių subendrinimo repeticijoms. Visi vykdė vyr. vadovės prašymus ir nurodymus. Gal suprato jos didelį darbą, gal tikėjosi greičiau baigti repeticiją, o gal tinkamai atstovauti savo grupę. Po aštuonias valandas kasdien trukusių repeticijų vadovai ir šokėjai, muzikai ir dekoratoriai išvargę skirstėsi suprātę, jog po keliolikos valandų pasirodys žiūrovų akims. Bus daug rašoma, kalbama, kritikuojama.

Po sekmadienio rytą viešbučio salėje laikomų Mišių, kurių didesnė dalis žmonių negalėjo nei matyti, nei girdėti, 2 v.p.p. rinkomės į Hershey Centro salę. Laukėme jaudinančio šventės momento – grupių iš Lietuvos, Punsko, Argentinos, Brazilijos, JAV ir Kanados išgygiavimo parodo. Be žodžių jautėsi savotiška įtampa, visus jungiantis ryšys. Ir štai šventė prasidėjo. Nuo pirmo žingsnio šokėjai ir žiūrovai pajuto viso darbo reikšmę ir rezultatus. Laukiantieji mažieji šokėjai tvirtai laikė vienas kito rankas, kad nepasimestų tarp jų amžiaus ratelių, nors mokytojai žygiavo ir net šoko kartu. Merginos tikrino savo partnerių aprangą, kad viskas būtų tvarkingai susagstyta ir surišta. O veteranės davė paskutinius nurodymus savo šo-

kėjui, nors jis neretai nebuvo savasis vyras.

Muzikinė palyda yra neatskiriama šokių šventės dalis. Grojo Vytauto Didžiojo universiteto ansamblio "Žilvitis" orkestras ir kanklininkės, skambėjo liaudies instrumentų muzikinis įrašas garsajuostėje. Užgrojus maršą, per aikštę ėjo keturios kartos: mažieji, jaunimas, vidurinioji karta ir veteranai. Žiūrovų akyse sužvilgo ašaros, parađ jie priėmė nuoširdžiu plojimu. Pagalvojau, jog kiekvienai grupei atskirai ploti gal ir nereikėtų, nes kartais nesigirdėjo kruopščiai paruošto Rasos Kurienės pristatymo, plojimai užgožė muziką. Atlikėjai įvertintų ir tylų dėmesį. Bet žmogaus jausmai dažnai nesileidžia būti pažabojami, kai šokio tempas ir muzika suteikia savotišką šventės nuotaiką ir sukelia daugybę pergyvenimų. Šokiai buvo labai įvairūs, įdomūs, nauji.

Koks didingas, malonus jausmas: tai mūsų išėivijoje užaugintas lietuviškas jaunimas, daugiau ar mažiau susipažinęs su Lietuva. Kiekvienas grupės mokytojas ne tik išmokė šokti, bet nejučia įdiegė šokėjams pasididžiavimo tuo, kad jie yra lietuviai, jausmą. Svetimtaučių renginiuose merginos atstovauja Lietuvą ir lietuvius, rodo menininkų išaustus puošnius, raštuotus tautinius rūbus. Todėl pagarba jaunimui, viešai išsakančiam svetimtaučiams apie savo lietuvišką kilmę, kalbą ir tradicijas. Dėka didelio mokytojų, šokėjų ir jų tėvų pasiukojimo jis yra ki-

XI lietuvių tautinių šokių šventės meno vadovai – Rita ir Juozas Karasiejai. Už jų – Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo viceministrė Vaiva Vėbraiūtė-Gust.

Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

toks – gerąja ir gražiąja prasme. Kelionėse užsimezgusi draugystė, malonūs prisiminimai ir tik gražios išdaigos bus perduotos saviems vaikams, skatins juos įsijungti į tautinių šokių grupes.

Aprašant šokių šventės išpūdžius, neužtenka jų išreikšti žodžiais: išpūdinga, gražu. Tik ten buvę, viską matę ir pergyvenę, gali tai suprasti.

KONGRESAS APIE RAUDONOJO SKORPIONO NUSIKALTIMUS

Vilius Bražėnas

Komunizmo aukos Lietuvoje net 55 metus po II Pasaulinio Karo laukė tiesos, laukė teisingumo, laukė Antrojo NIURNBERGO. Laukė jo dar 10 metų po sovietinio tautų kalėjimo žlugimo. Nesulaukė. Tik šiais metais komunizmo aukos Lietuvoje, pasitelkusios 21-os tautos atstovus, sugėdino vadinamąjį "laisvąjį" pasaulį, ypač garsiai apie "demokratiją" sūkaujančius jo vadus. 2000 m. birželio 12-14 dienomis jos Vilniuje praskleidė uždangą į Raudonojo Skorpiono aukų kapinyną. Vienas Kongreso kalbėtojas iš JAV teisingai pastebėjo: "Praėjus dviem metams po karo pabaigos nacizmas buvo pasmerktas ir kaltininkai nubasti. Praėjo dešimt metų po Sovietijos žlugimo, ir nieko..."

Tarptautinio Kongreso komunizmo aukoms įvertinti ir jo įsteigto Visuomeninio Tribunolo simboliu buvo vykusiai iš kūjo ir priekalo padarytas skorpiono įvaizdis. 2000-ųjų birželį komunizmo aukos su šio režimo priešais, iš viso 22-jų tautų atstovai – nuo Japonijos iki JAV – padarė tai, ko nepadarė daug daugiau galimybių turintys valstybių vadovai ir ko per 55-erius metus nepadarė laisvėje gyvenę Vilniuje susirinkusių tautų atstovų broliai.

Dar kartą galime didžiuo-

Tarptautinio kongreso "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas" emblema

tis tuo, kad lietuviai ir vėl buvo pirmieji. Pirmieji pasiskelbė nepriklausomais, pirmieji išprašė okupanto karinius dalinius, pirmieji išdrįso pateikti pasauliui iššūkį: pagaliau sušaukti NIURNBERGA-II. Galima sakyti, kad Vilniuje po Raudonojo Skorpiono ženklų įvyko "MINI-NIURNBERG-II". Šis neįtikėtinai gerai praveistas renginys gali būti pradžia sąjūdžio, kuris didėja tarsi sniego ritinys, besiritantis nuo kalno. Tai pradžia sąjūdžio, reikalaujančio suruošti tikrą – tarpvalstybinį NIURNBERGA-II. Kartais daugiau dėmesio savo bylai galima sulaukti, nuolat beldžiantis į neatidaromas duris, negu kai tos durys tyliai atsidaro ir taip pat tyliai užsidaro. Tada baigiasi visa byla.

(Nukelta į 4 p.)

XI tautinių šokių šventės akimirka. Dr. V. Stankaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **PREZIDENTAS NESUTINKA.** Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus vetavo praėjusią savaitę priimtas Seimo rinkimų įstatymo pataisas, numatančiomis, kad vienmandatėse apygardose nebus rengiamas antrasis balsavimo ratas. V. Adamkaus įsitikinimu, šio įstatymo pataisos yra priimtos ne laiku. "Aš iš principo nesutinku, kad likus vos trims mėnesiams iki rinkimų būtų keičiama įprasta tvarka. Būtų neteisinga klaidinti žmones, kuriems visiškai neaišku, kaip nauja sistema veiks, ką ji duos", - kalbėjo Prezidentas. Šalies vadovo nuomone, tokį įstatymą parlamentaram turėjo priimti gerokai anksčiau – bent prieš dvejus metus. Ekspertų nuomone, nerenkiant antrojo rinkimų rato, daugiausia laimėtų drausmingus rinkėjus turinčios partijos – Tėvynės sąjunga ir LDDP.

• **ŽALGIURIO MŪŠIO MINĖJIMAS.** 590-ąsias Žalgirio mūšio metines Lietuvos vadovas Valdas Adamkus su žmona Alma paminės Lenkijoje. Į kaimyninę šalį jie išvyks liepos 15 d. rytą ir grįš tos pačios dienos vakare. Žalgirio mūšio 590-ųjų metų minėjimo ceremonija įvyks Griunvalde. Lenkijoje taip pat numatomas Prezidentų susitikimas su abiejų šalių jaunimo atstovais, LITPOLBAT kariais bei apsilankymas Mūšio muziejuje ir Malborko pilyje. Šalių vadovai dalyvaus protokolo tarp Lenkijos Gynybos ministerijos ir Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos dvišalio bendradarbiavimo plėtimo 2000 metais pasirašymo ceremonijoje.

• **SEIMO PIRMININKO IŠVYKA.** Jungtinėje Karalystėje viešintis Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis pokalbyje su Valijos Nacionalinės Asamblėjos pirmuoju sekretoriumi, vyriausybės vadovu *Rhodri Morgan* išvelgė galimybių plėtoti kultūrinius bei ekonominius ryšius.

• **KRIZĖS PRIEŽASTYS.** Nors pastaruoju metu įplaukos į "Sodros" biudžetą ėmė po truputį didėti ir birželio mėnesį jos viršijo išlaidas 12,8 milijono litų, tačiau šių metų pirmojo pusmečio fondo trūkumas vis dar siekia 164,1 milijono litų. Pagrindinės šio trūkumo priežastys yra labai sumažėjęs dirbančiųjų ūkyje skaičius bei mažesnis darbo užmokestis, todėl ir įmokų sumos gaunamos mažesnės. Tuo tarpu "Sodros" išlaidos, kurių per 70 proc. sudaro pensijos, yra įstatymais nustatyto dydžio ir privalo būti išmokėtos. Premjeras A. Kubilius siūlo apriboti pensijų dydį dirbantiems pensininkams, greičiau didinti pensijinį amžių, sugriežtinti ligos ir motinystės išmokų mokėjimo tvarką. Šios įstatymų pataisos leistų sutaupyti apie 51 mln. Lt per antrąjį šių metų pusmetį ir labai pagerintų "Sodros" finansinę padėtį.

• **BUVUSIŲJŲ VILTYS.** Buvęs prezidentas Algirdas Brazauskas nedalyvaus Seimo rinkimuose. Tačiau jis bus kuriamos kairiųjų jėgų sąjungos – LDDP, Socialdemokratų partijos, Naujosios demokratijos, ir Lietuvos rusų sąjungos – kandidatas į ministro pirmininko vietą.

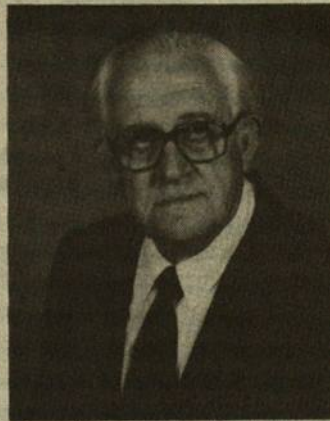
• **TRYS TIGRAI – POLITINĖS SCENOS KAIRĖJE.** Vienintelį garsių operos solistų trio "Trys tigrai" narį, bosą Vladimirą Prudnikovą nuo dalyvavimo politikoje kol kas sulaukia kūrybinė veikla: "Jei turėčiau daugiau laiko, būčiau aktyvus kokios nors partijos narys". Tuo tarpu LDDP jau oficialiai paskelbė, jog vienas "Trijų tigrų" narys, baritonas Eduardas Kaniava šios partijos kandidatų sąrašą į Seimą įrašytas trečias. Apie galimybę Krikščionių demokratų sąjungos (pirm. K. Bobelis) sąrašą kandidatuoti į Seimą planuoja dar vienas "tigras" – tenoras Virgilijus Noreika.

• **MOKSLININKŲ VARDAI – UŽ PINIGUS.** Kai Vilniaus universiteto rektoriumi tapo Rolandas Pavilionis, iš Vokietijos pradėjo skrieti laišukai, kuriuose už tam tikrą pinigų sumą (10-20 tūkst. Vokietijos markių) buvo prašoma suteikti mokslinį vardą ar laipsnį nusipelnusiems žmonėms Vokietijoje. Itin populiarius buvo Medicinos fakultetas.

• **PAGROBTAS VERSLININKAS.** Tęsiama buvusio "Mažeikių naftos" generalinio direktoriaus Gedimino Kiesaus, jo sūnaus ir vairuotojo paieška. Dingusių mažeikiškių ieškoma Lietuvoje, o nusikaltėlių – užsienyje, - skelbia "Lietuvos rytas". Manoma, kad mažeikiškiai iš Lietuvos nebuvo išvežti, o jų pagrobėjai spėjo pasitraukti į užsienį. Iš buvusio naftos koncerno "Mažeikių nafta" vadovo Gedimino Kiesaus sūnaus Valdo sąskaitos, esančios Londono "Merrill Lynch" banke elektroniniu būdu bandyta pagrobti 300 tūkst. JAV dolerių. Lietuvos teisėsaugininkai norėtų, kad anglai užblokuotų V. Kiesaus sąskaitą, tačiau tai padaryti sunku, nes tarp Anglijos ir Lietuvos nėra pasirašyta tokių teisinių susitarimų.

• **DOSNUMAS.** Naujieji "Lietuvos aido" savininkai, sužinoję visų Lietuvos spaustuvių kainas, suprato, kad "Spaudoje" laikraštis iki šiol buvo spausdinamas 30 proc. brangiau nei kitur. Ankstesnės "Lietuvos aido" administracijos permokėjo "Spaudai" maždaug 2 mln. litų. (*Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Didžiosios Britanijos spauda ir parlamentas šią vasarą daug dėmesio skiria nusikalstamumo klausimams. Sakoma, kad šią diskusiją paskatino JAV televizijos CBS žinių programa, kurioje buvo aptariamas nusikalstamumo augimas. CBS reporteris *Tom Fenton*, remdamasis įtikinančiais faktais, paskelbė, kad smurtiniai nusikaltimai Anglijoje šiais metais padidėjo 18 procentų. Tai gali sumažinti turistų srautą.

Į šios televizijos iškelta klausimą tuoj atsiliepė D. Britanijos vidaus reikalų ministerija sakydama, kad kaltinimai – nepagrįsti. Pavyzdžiui, nužudymai D. Britanijoje vienam šimtui tūkstančių gyventojų sudaro 1.43 proc., kai tuo tarpu Amerikoje šis rodiklis siekia 6.26 proc. Ministerijos pareiškime teigiama, kad amerikiečiui tikimybė būti nužudytam Amerikoje yra net septynis kartus didesnė negu D. Britanijos piliečiui savo šalyje. Pavojus būti nušautam Jungtinėse Valstijose yra net 60 kartų didesnis, negu Britanijoje.

Viena Britanijos turizmo įstaiga irgi atsiliepė į CBS televizijos kaltinimus. Per metus D. Britaniją aplanko apie 4 mln. amerikiečių. Kai kurie ten praleidžia savo vasaros atostogas. Daugelį traukia galimybė susikalbėti gimtąja kalba su šeiminkais viešbučiuose, restoranuose, baruose. Daug pagyvenusių amerikiečių yra praleidę savo jaunystę D. Britanijoje II Pasaulinio karo metu, tarnaudami karo aviacijoje. Todėl turizmo įstaiga išreiškia viltį, kad ir šią vasarą atvyks daug svečių iš JAV, kurie nepaisys to-

NUSIKALSTAMUMAS ANGLIJOJE

kių sensacingų istorijų ir saugiai, ramiai praleis atostogas.

Vienok pats Didžiosios Britanijos Vidaus reikalų ministras *Jack Straw*, kalbėdamas televizijos programoje, pripažino, kad Londone daugėja įsilaužimų, plėšikavimų ir net rankinių ginklų naudojimo, siekiant nusikalstamų tikslų. Ministras pripažino, kad nusikalstamumas auga, nes žmonės geria daugiau alkoholinių gėrimų. Pasitaiko net gana grubių chuliganizmo apraiškų. Parlamente apie tai kalbėjo ir opozicinės konservatorių partijos atstovė, numatyta Vidaus reikalų ministrės pareigoms *Ann Widdecombe*, pareiškusi, kad leiboristų partijos vyriausybė "yra per minkšta" ir nesustvarko su nusikaltėliais.

Netinkamo elgesio apraiškų plitimas liepos 5 d. asmeniškai palietė ir patį D. Britanijos premjerą *Tony Blair*. Kalbėdamas religinių bendruomenių vadovų suvažiavime *Brighton* kurorte, premjeras prisipažino, kad "būti premjeru – sunkus darbas, tačiau dar sunkesnis – būti tėvu, nes dažnai mums nepavyksta. O man šeima yra svarbiau už visa kita." Suvažiavimo dalyviai jam šiltai paplojo. Paaiškėjo, kad 16-metis premjero sūnus *Euan Blair*, sėkmingai išlaikęs egzaminus mokykloje, su draugais "atšventė" mokslo metų pabaigą. Policija jį rado visai girtą Londono *Leicester* aikštėje. Jis nebepajėgė net pastovėti. Policijai teko iškviesti greitąją pagalbą ir nuvežti vaikiną į ligoninę. Čia *E. Blair* atsigavo, tačiau policininkams melavo. Jis sakė, kad jau turi 18 metų, nurodė klaidingą namų adresą ir pasivadino "*John Blair*". Tada policininkai iškvietė specialios tarnybos vyrus, kurie nuvežė šiek tiek prasiblaiviusį vaikinuką į jo gyvenamąją vietą – Anglijos vyriausybės vadovo namą.

Kitą dieną premjero sekretorius paskelbė, kad jauna-

sis *E.Blair* labai apgailestavo dėl melavimo policijai ir jos atšprašė. Nuvežtas į policijos įstaigą, jis buvo išburtas ir pažadėjo daugiau nebegirtuokliauti. Kartu su jaunuoliu į policijos būstinę važiavo ir jo tėvai. Šiai šeimai buvo padaryta vienintelė išimtis, kad ji galėjo išklausti šį pabarinimą ne centrinėje policijos įstaigoje, bet *Kennington* nuovadoje, nes centre jau buvo susirinkę tūkstančiai žmonių ir daug žiniasklaidos atstovų su fotoaparatais.

Vienas liberalų (opozicinės partijos) atstovas, po to kalbėdamas parlamente, išreiškė daugelio D. Britanijos piliečių nuomonę, pasakydamas, kad tokių įvykių pasitaiko vos ne kiekvieno Anglijos piliečio šeimoje. Daug skausmo padoriems anglams suteikia jų atžalų chuliganizmas tarptautinėse futbolo rungtynėse. Birželio mėnesį Belgija deportavo apie 800 britų futbolo sirgalių, kurie per rungtynes baubdavo, grojant kitos valstybės himną, šūkavo rasistinius šūkius, laužė stadiono įrenginius, o po rungtynių siautėjo miesto gatvėse. Net buvo siūloma pašalinti Britanijos rinktinę iš vykstančių pirmenybių.

Pasaulio futbolo federacija buvo numačiusi 2006 metais surengti Pasaulio Taurės varžybas Anglijoje, tačiau augantis chuliganizmas privertė atsisakyti šių planų. Nutarta šias varžybas surengti Vokietijoje.

Vidaus reikalų ministras *J. Straw* paskelbė naują įsakymą dėl kelionių į užsienį. Juo remiantis neleidžiama važiuoti į kitose valstybėse vykstančias futbolo rungtynes policijai jau žinomiems chuliganams. Tačiau, kaip tokiais atvejais jau ne kartą buvo, šį draudimą pasmerkę vadinamieji "žmogaus teisių gynėjai", tvirtindami, kad laisvas keliavimas esąs kiekvieno asmens teisė, kurios nevalia apriboti.

Keliais sakiniiais

• Liepos 7 d. Maskvoje įvykusioje spaudos konferencijoje Rusijos gynybos ministras *Igor Sergejev* pranašavo, kad šiais metais nepavyks užbaigti "Čečėnijos konflikto" ir karo veiksmai užsities iki rudens ir žiemos mėnesių. Generolas pareiškė, kad Čečėnijos "banditai" toliau tęs savižudiškus antpuolius. Dėl jų ši mėnesį žuvo daug Rusijos kareivių. Jis pridėjo, jog karinė žvalgyba

suzinojo, kad čečėnai planuoja nužudyti Maskvos paskirtą Čečėnijos "administratorių" *Achmadą Kadyrovą*. Rusijos vidaus reikalų viceministras *Vladimir Kozlov*, kalbėdamas per televiziją, pranešė, kad Čečėnijoje suimti 82 įtariamieji. Du iš jų jau "prisipažino", jog padėjo sukrauti sprogmenis į sunkvežimį, kuriuo įvažiavę į rusų kareivines Arguno mieste, susisprogdino du čečėnai. Šio

sprogimo metu žuvo 26 Rusijos kareiviai.

• Liepos 8 d. JAV prezidento *B. Clinton* sumanymas įrengti gynybos raketų skydą, kuris saugotų Jungtines Valstijas nuo balistinių raketų puolimo, patyrė skaudų smūgį, nes Pentagono surengtas bandymas visiškai nepavyko. "Priešo raketą" pasitinkanti nedidukė gynybos raketa niekaip negalėjo atsiskirti nuo ją

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirma klase – \$58 • Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina – 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai gražinami, tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nepausdinami.

Redaktoriaus skiltis

Prezidentas ir valstybė

Vargu ar buvo galima įsivaizduoti, kad tie, kurie labai aktyviai rėmė Valdo Adamkaus kandidatūrą į Lietuvos prezidento vietą, praėjus pusei jo tarnybos laiko, bus priversti pasisakyti gana kritiškai. Tačiau pabandykime pažvelgti į dabartinio prezidento veiklą kuo nuodugniau. Tur būt niekas taip neįskaudina, kaip nepelnyti priekaištai. Gero linkinių patarimai ir palaikymas kiekvienam iš mūsų suteikia jėgų. O tokioje sudėtingoje padėtyje, kurioje šiandien yra Lietuva, jų reikia labai daug.

Kai buvo pradėta kalbėti apie galimą V. Adamkaus kandidatavimą, dirbau Lietuvos Seime. Kelios partijos jį pasikvietė išsamiam pokalbiui. Susitikimas paliko gerą įspūdį. Jam buvo pasiūlyta bendradarbiauti toliau. Buvo aišku, kad atsispirti proimperialinių jėgų bandymams praktiškai joms palankų asmenį į prezidento postą įmanoma, tik turint panašaus lygio kandidatą, kaip V. Adamkus. Kaip bebūtų apmaudu, bet Sąjūdžio pirmininko ir pirmojo atkurtos Lietuvos vadovo Vytauto Landsbergio galimybės jau buvo beviltingai išsekusios ne tik dėl prieš jį varomos agitacijos, bet ir dėl jo paties veiksmų, nebeskatintųjų pasitikėjimo. (Tai skauda tema, prie kurios gal teks sugrįžti kiek vėliau.)

Matyt, kad ryžtis tokiam žingsniui V. Adamkui nebuvo lengva. Jis puikiausiai galėjo pasirinkti daug lengvesnį gyvenimo kelią. Niekas nebūtų galėjęs priekaištauti, jei garbingai savo karjerą baigęs aukštas pareigūnas būtų nusprendęs gyventi, kaip sakoma Amerikoje, "auksinį amžių". Nebūtų jo kelionių, poilsio Meksikos pajūryje ar bet kurioje kitoje žavingoje planetos vietoje trukdę įkyrūs reporteriai. Nebūtų reikėję ir asmens sargybinių, kurie tikrai ne visada gali apsaugoti. Ten, kur susikerta agresyvių didžiųjų valstybių kėslai, mėginimai susigrąžinti "praras-

tas teritorijas", ten šioms kėslams trukdantis žmogus visada atsiduria nemažame pavojuje. Net ir išeivijoje yra ne vienas, turintis didelę patirtį asmuo, gerokai pralenkiantis V. Adamkų savo akademinio pasirengimu, tačiau tarp jų kito pajėgaus kandidato, deja, neatsirado.

Ko labiausiai trūkšo lietuvių tauta, 1988-1991 metais pakilusi į žutbūtinę laisvės kovą? Pirmiausia žmonės trūkšo tiesos! Iki kraujo buvo įsipykęs kolaborantinės administracijos veidmainiavimas, tuštybė, dvasinė menkystė. Kai šiandien pamatau spaudoje kai kuriuos anų laikų "garsius" veikėjus, dabar vėl išitrynusius į valdžią arba vėl save reklamuojančius, patikėkite, koku darosi, išvydus jų išpuoselėtas fizionomijas. Nejaugi jie mano, kad žmonės jau pamiršo, ką tada kalbėjo ir veikė? Kaip tada elgėsi šie "prezidiuminio sėdėjimo sporto meistrai"? Ar įmanoma šiandien vėl patikėti jų demagogija?

Pragyventi nebuvo lengva. Todėl žmonės trūkšo savaimeikiai tvarkyti Lietuvos ekonomiką. Niekas tada nebūtų patikėjęs, kad pragyvenimo lygis ne pakils, o šitaip nusmuks, kad žmonės pjaus bedarbystę, kad Švietimo ministras važinės po didžiuosius miestus, grasindamas jų savivaldybėms ir reikalaujamas nebeleisti mokykloms steigti baigiamųjų klasių, nes ... nėra pinigų. Tai kas tuos pinigus, grubiai tariant, suėdė (iššvaistė, išvogė)?

Niekaip nebūtų žmonės patikėję, kad šitaip smuks teisėtvara, kad valkatos pasidarys gatvių ar ištisų miesto rajonų "karaliukais" ir spręs savo tarpusavio ginčus žudynėmis, žmonių pagrobimais, kad skaudžiai nuskriaustas eilinis doras žmogus pasijus, jog net nėra kam pasiskųsti. Jis tada eina pas Prezidentą, nes tai jo – paskutinė viltis. Tačiau Prezidentas ne tik nėra visagalys. Jis daug ko nepadarė, ką privalėjo padaryti.

Juozas Žygas

Jau ne vieną sykį minėjau, kad magiškos lazdelės neturiu ir magiškų žodžių nėra. Vienintelis kelias į stipresnę ekonomiką – darbas. Ši straipsnių ciklą pradėjau žinodamas, kad "Dirva", o tuo pačiu ir mano rašiniai pasiekia Lietuvą. Dėl kai kurių mano straipsnių "Dirvai" buvo atsiųsti pasisakymai, sulaukta skambučių iš Lietuvos Seimo ir kitų valdžios atstovų. Tad ir rašiau tikėdamasis, kad vieną ar kitą rašinį paskaitys Vyriausybės ir Seimo atstovai. O paskaitę gal padiskutuos ar net vieną kitą įstatymą pakeis (nors ir nežymiai). Bet tai gali turėti reikšmės ekonominio gyvenimo vystymuisi. Tačiau paskutinės žinios, kurias radau Lietuvos spaudoje, mane nuvylė. Aiškiai matosi, kad "esantiems prie lovio" visai nerūpi Lietuvos žmonių gyvenimas! O jiems patiems nesirūpinant, niekas geresnio gyvenimo neatneš!

Gal dar prieš trejetą metų kiekvieną mėnesį buvo pranešinėjama apie valstybės turimas užsienio valiutos ir aukso atsargas. Jeigu kas pradėdavo rašyti ar kalbėti apie

į erdvę pakėlusios raketos. "Priešo raketą" vaidinantis balionas "atsisakė" išsipūsti, o kita raketa, besivejanti "priešo" sprogstamąjį užtaisą, pradėjo vartytis ore, nepasiekusi taikinio aukščio. JAV vadovybės planą įrengti gynybos raketų tinklą jau pasmerkė Rusija, Kinija ir net kai kurios Vakarų Europos valstybės. Įrodinėjama, kad šis planas gali sukelti naujas ginklavimosi varžybas ir pareikalauti naujų išlaidų.

• Rusijos prezidentas V. Putin pasakė ilgą kalbą Dūmoje. Jis bandė apibūdinti Rusijos ekonominę ir socialinę padėtį, susidariusią per 10 metų po sovietų imperijos žlugimo. V. Putin pareiškė, kad Rusija panaši į griaučius. Jos gyventojai neklauso jokių įstatymų. Skirtumas tarp išsivysčiusių valstybių ir Rusijos vis didėja. Rusija ritasi į "trečiojo pasaulio" šalių gretas. Rusijos gyventojai sensta: daugiau žmonių miršta, negu gimsta. Šiandien Rusijos "federacija" turi 146 mln. gyventojų, tačiau po 15 metų ji gali turėti net 22 mln. ma-

5. KĄ DARYTI, KAD EKONOMIKA SUSTIPRĖTŲ?

užsienio skolas, gaudavo atsakymą: "Nereikia rūpintis, nes užsienio valiutos atsargos yra pakankamos visoms skoloms padengti." Tada valstybės skolos dydis buvo tik apie aštuonis milijardus litų, o užsienio valiutos ir aukso atsargos viršijo tris milijardus dolerių. Tad atrodė, kad valstybės laivas buvo saugiai valdomas.

Vėliau tie pranešimai pradėjo retėti. Tik retkarčiais spaudoje pasirodydavo maža žinutė, kad valstybė iš Valiutos Fondo pasiskolino šimtą ar kitą milijonų litų. Žinoma, "biudžetinėms reikmėms". Kada Seimas ir Valstybės kontrolė valdžios veiksmų nekontroliuoja, tai anksčiau ar vėliau galima net kelnes prarasti. Bet įstatymai ten yra tokie, kad viskas vyksta "įstatymiškai pagrįstai": galima ne tik žmones, bet ir valstybę apvogti. Tai, manyčiau, kad mano apmąstymai ir pagraudenimai beveik jokios įtakos neturės!

Mano ekonominė filosofija buvo paremta lengvosios pramonės atstatymu ir plėtra. Maniau, kad norint pramonės veiklą paskatinti, pirmiausiai reikia įvairius "apynasrius" pašalinti.

Jau praeiėjo esu minėjęs, kad Seimas, kuris uždėjo, turi ir panaikinti "delspinigių našą". Sveiku protu negalima suprasti ir pateisinti Seimo

nustatytą delspinigių procentų – ne mažesnius kaip 72 metiniai procentai. Seimas turėtų nedelsiant išleisti įstatymą, kad visi delspinigių procentai yra automatiškai sumažinami penkiais šeta-daliais. Ir vis tiek dar liktų aukštoki 12%. Jau buvo minėta, kad panašia proporcija turėtų būti sumažintas ir įvairių revizorių skaičius.

O dabar svarbiausias klausimas – energija. Jeigu Gudijai (Baltarusijai) galima, tariamai, "pardavinėti" elektros energiją po 4 centus už 1 kilovatvalandę, tai Lietuvos žmonėms turėtų parduoti ne brangiau kaip po 5 centus. Nežinau, kiek dabar pramonė moka už elektros energiją, bet manau, kad mažiausiai trigubai, nei Gudija "moka". Mane gerokai sukrėtė neseniai Lietuvos spaudoje paskelbta žinutė apie užimtumą. Buvo rašoma: "Žemės ūkyje dirba 30%, pramonėje 19% visų dirbančiųjų". O maždaug ta tema "Dirva" birželio 27 d. taip rašė: "Pramonę trimis trečdaliais sunaikino, žemės ūkį – dviem trečdaliais nusmukdė". Tad kur mes einame ir kas iš mūsų tautos bus? Kad einame į Europos Sąjungą ir NATO, žino net pradinukai. Nes jeigu neitumėme, galėtumėme susilaukti čėčėnų likimo. Bet kaip einame? Ar su tarbele?

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

• ziau. Ekonominė Rusijos padėtis šiandien šiek tiek pagerėjo, tačiau jos ūkis primena "kortų namelį", kurį palaiko tik aukštos naftos kainos. V. Putin kalbėjo, kad ir anksčiau yra buvę keli "geri metai", kai ūkis labiausiai priklausė nuo Tarptautinio Valiutos Fondo teikiamų skolų. Todėl tenka kalbėti ne tik apie "tautinio išdidumo" klausimą. Neaišku, ar Rusija išsilaikys, jei jos gerovė priklausys nuo iš užsienio gynamų kreditų ir nuo išsivysčiusių valstybių vadovų geros valios.

• Liepos 3 d. Mongolijoje įvyko parlamento rinkimai. Juose absoliučią daugumą iškovojė vadinamoji Revoliucinė Liaudies partija. Dabartiniame parlamente ši komunistinė grupuotė turėjo 26 vietas iš 76, o dabar turės net 72. Partijos vadovas *Namburin Enkbajar*, kuriam dabar 42 metai, yra mokėjęs Maskvoje ir Londone. Pripažindamas, kad Mongolija yra labai atsilikusi šalis, jis pasisakė už

laisvą rinką ir tarptautinės prekybos plėtojimą. *N. Enkbajar* planuoja prašyti Japonijos, Pietų Korėjos ir net Kinijos investicijų. Iš pustrečio milijono Mongolijos gyventojų beveik trečdalis (apie 800 tūkst.) yra klajokliai, ginantys savo galvijų ir arklių bandas ten, kur dar auga žolė. Anot *N. Enkbajar*, komunistinė partija, vėl atėjusi į valdžią, yra įpratusi valdyti ir sugebės įveikti ekonominę suirutę, į kurią atvedė prieš tai valdžiusi demokratinė partijų koalicija, dabar vėl suskilusi į daugybę partijelių. Jų vadams buvo svarbiausia gerti degtinę, pagamintą iš kumelės pieno.

• Prancūzijos prezidentas *J. Chirac* kreipėsi į piliečius, ragindamas sutrumpinti prezidento tarnybos trukmę nuo 7 iki 5 metų. Šis klausimas bus sprendžiamas referendumu.

• JAV Nacionalinė Švietimo sąjunga savo suvažiavime nutarė palaikyti viceprezidento *Al Gore* kandidatūrą į JAV prezidento vietą.

Nuostabi tautinių šokių pynė Toronto – 2000

Pradžioje scena buvo gana tamsi: pirmieji du XI Lietuvos tautinių šokių šventės, liepos 2 įvykusios Kanadoje, *Hershey Centre, Toronto* priemiestyje *Mississauga*, giliai prasmingi šokiai "Protėvių žemė" ir "Dek, ugnie", skambant senovinei liaudies muzikai, buvo atlikti aptemdytoje salėje. Jie atvaizdavo senųjų lietuvių genčių pagarbą ugniai – šeimos ir giminės židiniui. Nuolat kūrenama amžinoji ugnis simbolizuoja besitęsiančią bendruomenę, pagarbą praeičiai, tarnaujan-

Dr. Viktoras Stankus čiai kelrodžiu ateinančioms kartoms.

Palaipsniui scena šviesėjo. Šokiai darėsi vis modernesni, sudėtingesni, bet vis tik apibūdinantys perduodamas bendruomenės ir šeimos tradicijas, įvairių kartų buitį: jaunimo, jaunavedžių, vedusių, vaikučių, senelių. Vienas kitą keitė šokiai: "Skaičiuotės", "Žalnieriuokas", "Vyžėlė", "Sadutė", "Motinėle obelė", "Gyvataras", "Kupolinis" ir kiti. O finalinio, pas-

kutinio šokio "Suktinio", kurį atliko visi šventėje dalyvavę šokėjai, išpūdis tapo tokia neeiline staigmena, tarsi mistiško, stebuklingo džiaugsmo momentu. Aikštę iš abiejų salės įėjimų fantastiškai greitai tempu sausakimšai užpildė įvairiaspalviais rūbais pasipuošę šokėjai, mosuojantys vėliavėlėmis ir kaspinais, džiaugsmingai šūkaudami. Jų judesiai buvo tokie energingi, lyg žaizaruojantys, išreiškiantys svarbiausią visos šventės mintį: Lietuva, lietuvių tauta – vėl laisva. Žiūrovai buvo

taip paveikti, kad spontaniškai pakilo iš savo vietų ir pagerbė šventės dalyvius visuotiniu atsistojimu. Vargiai atsimenama tokio pobūdžio ovacijos ankstesnėse šventėse.

Šventės meno vadovas Juozas Karasiejus džiaugėsi, kad žiūrovai suvokė šventės mintį: tęstinumas, tobulėjimas, laisvė. Jis išsitarė, kad jam ir žmonai Ritai Narušytei-Karasiejienei – šios šventės aikštės komponuotojai bei meno vadovai, tokia mintis kilo, lankantis Lietuvoje ir stebint šokėjus 1994 m. Tai padėjo jiems, ruošiantis šiai šventei, įprasminti ir sujungti senuosius bei naujuosius šokius, įlieti naujo kraujo, įkvėpti jiems naujos gyvybės. Tuo buvo siekiama ir pritraukti daugiau žiūrovų nes jų skaičius palaipsniui mažėjo.

Ir kaip pasisekė? Šioje šventėje vien šokėjų buvo apie 1,700. Kartu su vadovais priskaičiuota apie 1,800 jos dalyvių. Šventės rengimo komiteto ir jo kopirmininkų – Vinco Piečičio ir Ramunės Sakalaitės-Jonaitienės – stropumo dėka, visi šventės renginiai, įskaitant susipažinimo vakarą ir pokylį, buvo gausiai lankomi ir puikiai pavykę. Pirmininkė R. Jonaitienė bei vicepirmininkai Marius Rusinas ir Rūta Žilinskienė džiaugėsi, kad visos vietos didžiulėje *Hershey Centre* salėje buvo išparduotos. Tautinių šokių šventę stebėjo apie 6,000 žiūrovų. Programos vedėja Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė pristatė šventės meno vadovus. Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą perskaitė Nepaprastasis ir Įgaliotasis ambasadorius Kanadoje Rimantas Šidlauskas. Buvo pristatyti kiti garbingi svečiai. Šventės dalyvius ir žiūrovus pasveikino Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Algirdas Vaičiūnas ir JAV LB pirmininkė Regina Narušienė. Norėčiau priminti, kad liepos 1-osios vakare, Tautinių šokių šventės ruošos komitetas *Marriott Hotel* pokylių salėje pagerbė dabartinius ir buvusius Tautinių šokių vadovus. Jiems buvo įteikti žymenys ir dovanos.

Šokių šventės programos

vedėja R. Kurienė pakvietė Lietuvos Tautinių Šokių instituto pirmininkę Nijolę Pupienę tarti atidarymo žodį. O Vaiva Vebraitė-Gust, buvusi tautinių šokių vadovė ir dabartinė Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo viceministrė perskaitė ministro Kornelijaus Platelio sveikinimą. Sveikindama susirinkusius, ji sakė: "Esame stiprūs vienybėje, randame prasmę lietuvių bendruomenėje, save atrandame šokių darnoje, tautinėje darnoje".

Pasiteiravau, ką apie šią šventę galvoja patys šokėjai. Punsko "Jotvos" ansamblio šokėja, šio miestelio Lietuvių kultūros namų direktorė Jūratė Kardauskienė pasakė: "Tą šventę pilnai išgyveni, tik dalyvaudamas, pats šokdamas aikštėje". Klyvlendo (*Cleveland, OH*) lituanistinės mokyklos jaunių grupės 13-metis šokėjas Andrius papasakojo: "Per repeticijas šokdavome tol, kol viskas skaudėjo, net ir rankų pirštai. Bet bandėme kuo geriau pasiruošti". Toronto "Gintaro" jaunujų veteranų grupės šokėja Daina Kalendraitė taip apibūdino šventės išpūdį: "Įdomus kultūros susivienijimas. Toje salėje buvo jaučiama stipri energija. Šokėjai norėjo ten būti. Ir kai jie per repeticiją atlikdavo šokį tobulai, iš to džiaugsmo net pasibučiuodavo, nes jautė, kad sugebės perduoti tautinių šokių meno grožį jauniems".

Todėl galime teigti, kad ši šventė pasiekė savo tikslą – perduoti meilę lietuvių kultūros lobynui naujoms kartoms. Tiek šokėjai, tiek žiūrovai kalbėjo, kad sekančią šventę reikia suruošti *Los Angeles*. Ten tokios šventės dar nebuvo. Tačiau net ir toli gyvendami, *Los Angeles* "Spindulio" šokėjai gausiai dalyvauja visose šventėse. Tad laikas ir kitiems miestams atsilyginti Kalifornijos lietuviams.

Ilgai išliks akyse XI Šokių šventės choreografų puikiai parengti ir šokėjų puikiai atlikti šokiai. Ausyse ilgai skambės Vytauto Didžiojo universiteto ansamblio "Žilvitis" gražūs akordai bei įvairiems šokiams sumaniai pritaikytos muzikos įrašai.

Bostono "Sambūrio šokėjai" – Reda ir Romas Veitai XI tautinių šokių šventėje. *Irenos Kriauceliūnienės nuotr.*

Cleveland, OH lietuvių tautinių šokių grupių vadovai ir dalyviai. Pirmoje eilėje (iš kairės): Audronė Majorovienė, Eglė Laniauskienė, Rasa Šilkaitienė ir Raimundas Šilkaitis. Antroje eilėje: Alius Majorovas, Marius Laniauskas, Renė Motiejūnaitė-Booth, Rimas Biliūnas, Saulė Narbutaitienė, Marius Narbutaitis ir Venta Civinskaitė. *Viktoro Stankaus nuotr.*

KONGRESAS APIE RAUDONOJO SKORPIONO NUSIKALTIMUS

Į gerą išėjo ypač tai, kad Tribunolas dėl nelauktai atsiradusios liudijimų griūties turėjo pratęsti savo veiklą iki rudens. Tribunolas nebuvo "atidėtas", kaip kai kur sakoma, tik jo nuosprendis, prokuratūrai prašant, buvo atidėtas. Tai daro ir visą Kongresą lyg dar veikiančiu, jo rezolucijas bei pareiškimus platinant ir garsinant pasaulyje. Ypač Amerikos viešosios nuomonės formuotojų bei politikų tarpe lieka aktualus klausimas, kuris siejasi su būsimo Tribunolo sprendimu.

Ir štai kur iškyla visų buvusių ir tebeesančių komunistų pavergtų tautų išėivijos vaidmuo: dabar jų eilė perimti Kongreso surinktą medžiagą, kaip propagandos įnašį ar ginklą. Naudoti tą ginklą, siekiant išvilkti saulės švieson Raudonosios Mafijos terorą ir pačios komunistų partijos kriminalinę būseną. Iš Kongreso grįžę delegatai gali naudoti Kongreso medžiagą savuose kraštuose galvą keliantiems partiečiams

(*Atkelta iš 1 p.*) ir jiems po nosimi pakišti 22-jų kraštų aukų kaltinimus. Tačiau užsieniuose viešąją nuomonę galima paveikti tik per savo išėivijos bendruomenes.

Jau seniai buvau vienas iš tų išėivijos atstovų, kurie tvirtino, jog pavergtiesiems galime ir turime padėti agitavimu už NIURNBERGĄ-II. O geriausiai tai galima padaryti, ruošiant savus tarptautinius pavergtųjų tautų atstovų gyvenamuosiuose kraštuose "Niurnbergus". Ypač gerai prisimenu, su koku pritarimu buvo sutiktas toks siūlymas, pateiktas Birželio 14-osios minėjime pasakytoje kalboje, man lankantis *Cleveland, OH* 1979 metais. Deja, nebuvo prisiruošta ką nors tokio padaryti. Bet dar nevelu suorganizuoti Amerikoje tokį renginį.

Maždaug porą dešimtmečių prieš Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą (tada gyvenau *Connecticut* valstijoje), teko susidurti, tarp kitų

antikomunistinių grupių, su jaunų lenkų "Baltojo Aro" grupe. Jos nariai buvo nepatenkinti lenkų bendruomenės Amerikoje vadais, kurie, anot "arų", buvo Valstijos Departamento kontrolėje. "Arai" siekė pavergtų tautų išėivijos susivienijimo Jungtinėse Valstijose, nepriklausomai nuo dažnai prosovietinę politiką vedusio JAV politinio elito. Viename *Waterbury* lietuvių telkinio Vasario 16-osios minėjime "Baltojo Aro" grupės atstovas, sveikindamas lietuvius, ragino imtis vadovavimo antikomunistiniams JAV ateiviams:

– Lietuviai vadovavo Žalgirio mūšiui. Imkitės vadovavimo ir dabar.

Manau, kad šis iššūkis tiktų, suburiant buvusių pavergtų tautų atstovus ir sušaukiant "MINI-NIURNBERGĄ-II" (ar koku nors kitu pavadinimu) Amerikoje. Labai patogu tai padaryti Pennsylvania valstijoje. Ten net yra vietovė, pavadinta *Niurnberg* vardu.

KELIONĖ Į LIETUVĄ

Nors gimiau Slovėnijoje ir esu apkeliavęs nemažai kitų Europos valstybių, bet tik dabar apsilankiau vienoje iš Baltijos šalių – Lietuvoje. Gyvenant ir dirbant *Cleveland OH*, man teko susipažinti su lietuvių bendruomene visuomeninių ir religinių renginių metu. Tie ryšiai man atskleidė, kad tiek slovėnai, tiek ir lietuviai vienodai ryžtingai siekė tiesos ir laisvės pavergtomis tautomis. Todėl mūsų bendruomenės dirba sutartinai. Labai džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad susidarė tokie bičiuliški mano tautiečių santykiai su kaimynais lietuviais.

Lietuvoje lankiausi gegužės 7-15 d.d. Man teko atstovauti *Ohio* valstijos Žemdirbystės departamento direktorių *Fred Daley*, negalėjusių išvykti į šią kelionę. Be to, vykdamas anksčiau pasirašytą sutartį dėl Lietuvos ir *Ohio* valstijos bendradarbiavimo žemės ūkyje, lankiausi parodoje "AgroBalt-2000".

Apskritai ši kelionė buvo tiesiog perpildyta darbais ir labai naudinga. Jos viršūne laikyčiau jau minėtą "AgroBalt-2000" parodą ir itin reikšmingus susitikimus su Lietuvos vadovais bei atsakingas pareigas einančiais asmenimis. *Ohio* valstijos dalyvavimas parodoje buvo labai reikšmingas. Tai pastebėjo ir vietiniai, ir iš kitų valstybių atvykę lankytojai. Daugiau kaip 400 žmonių aplankė JAV skyrių parodoje. Tarp jų buvo Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas *Andrius Kubilius*, Žemės ūkio ministras, dr. *Edvardas Makelis*, LR Garbės konsulė *Ingrida Bublienė*, JAV ambasadorius Lietuvoje *Keith Smith*. Įvyko ministro *E. Makelio* pasitarimas su JAV ambasadoriumi. Konsulė *I. Bublienė* ir aš buvome pakviesti aplankyti Lietuvos ūkio ministerijos parodą. Įvyko svarbūs susitikimai su ministerijų

XI lietuvių tautinių šokių šventėje. JAV ir Kanados Lietuvių bendruomenių Krašto valdybų pirmininkai – Regina Narušienė ir Algirdas K. Vaičiūnas. *Viktoro Stankaus nuotr.*

August B. Pust
Ohio valstijos gubernatoriaus
Daugiakultūrinių
ir tarptautinių ryšių įstaigos
direktorius

pareigūnais ir prekybos įmonių atstovais. Parodos metu JAV Žemės ūkio departamentas gavo daugiau kaip 80 prekybinių pasiūlymų, išplatino informaciją apie AIMS galimybes bendradarbiauti, gauti kreditus, dalyvauti *Cochran Middle Income Fellowship* programoje.

Labiausiai įsimintini šios kelionės momentai liko iš susitikimų su Lietuvos žmonėmis: jie kupini tautinės dvasios, pasirengę kurti naują visuomenę, siekiantys pagerinti savo šeimų padėtį. Labai malonus buvo susitikimas su LR prezidentu *Valdu Adamkumi*, nes galėjom toliau pratęsti mūsų pažintį ir aptarti svarbius reikalus. Mūsų pokalbio metu buvo nagrinėjamos tokios temos, kaip gamybos ir kitų verslų plėtotė, pasikeitimai studentais ir dėstytojais, rengimas naujų *Ohio* valstijos ir Lietuvos bendradarbiavimo programų. Visai suprantama, kad plečiame mes abipusius ryšius, nes *Ohio* buvo pirmoji JAV valstija, oficialiai paskelbusi apie Baltijos valstybių nepriklausomybės pripažinimą 1991 m. rugpjūčio 30 d.

Lietuvos prezidentui įteikiau *Ohio* gubernatoriaus *Bob Taft* dovaną, o man buvo įteiktas prezidentinis herbas su *Valdo Adamkaus* parašu. Šią relikviją aš vertinu kaip neginčijamą brangiausią momentą savo asmeninėje ir profesinėje karjeroje.

Šios viešnagės metu turėjau galimybę aplankyti brangią bičiulę, tautinio meno puoselėtoją ponią *Aleksandrą Sagienę*, dabar gyvenančią Gerontologijos (vyresnio amžiaus asmenų) centre *Vilniuje*. Juk tai ji ir jos a. a. vyras *Liudas* puoselėjo ir saugojo

lietuvių kultūrą. Jų sukurta "Grandinė" išaukštino tautinių šokių meną ne tik mūsų valstijoje, bet ir visoje Amerikoje.

Visi šie mano susitikimai įvyko LR Garbės konsulės *Ingridos Bublienės* pastangų dėka. Ji yra puiki tarpininkė, plėtojanti verslo ryšius tarp *Ohio* valstijos ir Lietuvos. *Ingrida* yra veikli ir pasišventusi Lietuvos atstovė. Mums ypač džiugu, kad ji paskirta konsule *Cleveland, OH*. Jaučiamės pagerbti šiuo paskyrimu.

Atmintyje visam laikui išliks neeilinis momentas, kuris mane ypatingai paveikė. Dalyvaudamas sekmadienio ryto Mišiose *Vilniaus katedroje*, buvau sužavėtas, kad sausakimšai perpildytoje šventovėje buvo tiek daug jaunimo. Katedra – architektūros šedevras. Puiki akustika leido nuostabiai atskleisti jaudinantį giesmių grožį. Jaučių žmonių gausa parodė, kokios gilios tikėjimo šaknys lietuvių tautoje. Dabar galiu suprasti, kaip šie žmonės galėjo iškęsti tironišką prispaudą: tai buvo įmanoma tik tautos nepalaužtos dvasios ir gilaus tikėjimo dėka.

Asmeniškai susitikau su Lietuvos Žemės ūkio ministru dr. *Edvardu Makeliu* ir jo pagalbininkais. Pokalbio metu su Žemės ūkio nariais ir kiais specialistais galėjome palyginti *Ohio* ir Lietuvos žemės ūkio gamybos ypatybes. Mes turime daugybę bendrų interesų, kuriais remiantis galime skatinti abipusį ekonomikos vystymąsi. Esame geri verslo partneriai.

Mano užduotis – šio vizito metu užmegzti ryšius, atidaryti duris tarpusavio dalykiniam santykiams – įvykdyta. Dabar metas kitiems įvairių sričių specialistams tą bendradarbiavimą toliau plėsti ir gilinti. Kaip tik todėl mes kviečiame Lietuvos delegaciją atvykti į *Ohio* rugsėjo 13-21 dienomis ir susitikti su *Ohio State* universiteto *Maitos, Žemės ūkio bei Gamtos saugos mokslų skyrių* ekspertais, *Ohio* valstijos Žemės ūkio ir Ekonomikos vystymosi departamentų specialistais. Planuojame, kad Lietuvos delegacija turėtų galimybę susitikti su *Ohio* žemės ūkio produkcijos perdirbėjais, aplankytų gerai žinomą *Ohio Farm Science Review*, kur galima susipažinti su naujausiais žemės ūkio gamybos pasiekimais.

Šią kelionę į Lietuvą galiu palyginti su savo dabartine misija Slovėnijoje ir Rumunijoje. Šios valstybės tiria naujų rinkų galimybes *Ohio* valstijoje, ieško galimų vers-

Priėmimo pas Lietuvos Respublikos prezidentą. Iš kairės: *Ohio* valstijos gubernatoriaus atstovas *August Pust*, LR prezidentas *Valdas Adamkus* ir LR Garbės konsulė *Ingrida Bublienė*.

lo partnerių visose srityse, įskaitant gamybą, pasikeitimą studentais, žmonių asmeninį bendravimą. Lietuva, kaip ir Slovėnija atlieka svarbų vaidmenį, rodydama pastovumo pavyzdį visam regionui. *Vilniams*, kad jos bendradarbiavimas su *Ohio* įgalins paspartinti pokyčius, sparčiau pereiti prie laisvosios rinkos ekonomikos ir įsijungti į Europos ekonominę bendriją bei *NATO*. Tai, savo ruožtu, labai svarbu visiems laisvę mylintiems žmonėms ir tautomis.

Iš 179 užsienio valstybių, kurios yra *Ohio* verslo ir prekybos partnerės, Lietuva yra 78-oje vietoje tarp eksporto rinkų. Nuo 1997 metų eksporto apimtys, skaičiuojant pagal piniginę jų vertę išaugo 85%. Nors mūsų didžiosios bendrovės laiko Lietuvą permaža rinka *Ohio* prekėms, tačiau mes vis tiek turėtume pasinaudoti Lietuvos vadybinėmis ir techninėmis galimybėmis atverti duris į daug didesnes regionines rinkas. Pašalinus kai kurias kliūtis, *Ohio* ir Lietuvos bendradarbiavimas gali būti abipusiai naudingas ir ekonominiu požiūriu.

Noriu ypač padėkoti mūsų lietuvių bendruomenei, atlikusiai reikšmingą darbą,

stiprinant domėjimąsi Lietuva. Noriu išreikšti padėką bažnyčioms, mokykloms, visuomeninėms organizacijoms, išsaugojusioms savitas lietuvių tautos tradicijas. Išsivijojus lietuvių veikla taip pat daug prisidėjo prie to, kad mano misija Lietuvoje būtų sėkminga. Plėsdama bendradarbiavimą su vietine Lietuvių bendruomene, naujoji gubernatoriaus *B. Taft* administracija turi galimybę sutelkti daugiau dėmesio tarptautinių ekonominių ryšių su Lietuva plėtoti. *Ohio* gubernatorių *Bob Taft* skatina plėsti tuos ryšius, stiprinant mūsų pozicijas globalinėje ekonomikoje. Visa tai prisidės prie *Ohio* ir Lietuvos piliečių gėrbūvio kėlimo.

Dar kartą ačiū jums už draugiškumą. Ačiū Lietuvos žmonėms už tokį šiltą priėmimą, nuoširdumą ir vaišingumą mano vizito metu. Tik apgailestauju, kad neturėjau galimybės skirti daugiau laiko susipažinimui su *Vilniumi*, pamatyti šio miesto ir jo aplinkinių istorines vertybes, pasigėrėti puikiais lietuviškos gamtos vaizdais.

Telaimina jus visus Dievas!

Vertė dr. *Viktoras Stankus*

Susigiminiavę miestai: Cleveland, OH – Klaipėda PLEČIASI MEDIKŲ BENDRADARBIAVIMAS

**Pokalbis su
Dr. Irena Virketiene**

Birželio 22- liepos 2 d. Klyvlende (Cleveland, OH) lankėsi žinoma Lietuvos gydytoja neurologė, Klaipėdos ligoninės Neurologijos skyriaus vedėja, Dr. Irena Virketienė. Ji dalyvavo prestižiniame tarptautiniame simpoziume, į kurį susirenka žymiausi šios srities medikai iš viso pasaulio. Doktorė Irena (neretai kartu su gydytoja iš Estijos) aktyviai dalyvavo diskusijose, dalijosi patirtimi su kolegomis, lankėsi *Cleveland Clinic*, užmezgė naujus profesinius ir mokslinius ryšius. Suradusi valandėlę, neatsisakė apsilankyti ir mūsų savaitraščio redakcijoje. Seminarui pasibaigus, doktorė maloniai sutiko atsakyti į keletą klausimų.

Gerbiama daktare, Jūs pirmą kartą lankėtės JAV. Papasakokite apie šios išvykos tikslą.

Taip, tai mano pirmoji kelionė į JAV. Jau prieš metus turėjau Epilepsijos simpoziumo, susidedančio iš trijų dalių, programą. Ji labai sudomino, bet iki paskutinės akimirkos kelionės išlaidos buvo tas juodasis šešėlis, kuris temdė dalyvavimo viltį. Vis dėlto, Dievui ir geriems žmonėms padedant, šie rūpesčiai nuslinko į praetį. Išsipildė svajonė dalyvauti išplėstiniame simpoziume, kuriame gvildenamos temos buvo visiškai naujos, sąlygotos naujų tyrimų ir naujų pažangių technologijų. Nedažnai pasauliniai kongresai gali didžiulius tokia gausa garsenybių iš visų žemės kampelių. O mano tikslas ir buvo išgirsti naujausią koncentruotą informaciją iš "pirmųjų lūpų" ir dalyvauti viename iš naujos

epileptologijos krypties kūrimo etapų.

Apibūdinkite, ką teko išgirsti ir pamatyti šiame simpoziume?

Pirmoji dalis – nuo birželio 22 iki 25 d. – vyko *Huron, OH* kurortinėje vietovėje ir buvo skirta epilepsijos paplitimo, šios ligos vystymosi, diferencinės diagnostikos bei gydymo problemų nagrinėjimui praktiniu požiūriu. Ypač patiko seminarai, kurių metu buvo svarstomos konkrečios klinikinės situacijos, vyko diskusijos, kurių nepakartojamu vadovu buvo *Cleveland Clinic* atstovas, *Dr. Hans Luders*.

Antrosios dalies, kuri truko tik vieną dieną – birželio 26-ąją, programa buvo skirta įvairių galvos smegenų skenavimo technologijų baziniams principams bei taikymo galimybėms (epilepsijos atveju), apibendrinant daugelio diagnostikos centrų patirtį.

Trečioje dalyje – birželio 27-30 d.d. – dalyvavo daugiau nei 80 epilepsijos srities ekspertų, tyrinėjančių galvos smegenų žievės vystymosi sutrikimus. Jų paskaitų tematika aprėpė nuo molekulinio, genetinio lygio iki diagnostikos ir gydymo galimybių, naudojant naujausią medicininę techniką. Ypač nustebino chirurginių intervencijų galimybės.

Kaip žinoma, būdama stambios ligoninės Neurologijos skyriaus vedėja, grįžusi iš savo kelionių, pirmiausia skubate pasidalinti naujomis žiniomis su kolegomis. Į kokius esminius momentus, su kuriais teko susipažinti šiame simpoziume, pirmiausia atkreipsite jų dėmesį?

O, šįkart tu "esminių"

momentų – daug. Tai ir nauja epilepsijos, kaip ligos, samprata, numatomi epilepsijos priepuolių klasifikacijos pakeitimai, padidėjęs diagnostikos galimybių spektras, naujos gydymo, ypač chirurginio, technologijos.

Kokius Lietuvos ir JAV medikų darbo sąlygų skirtumus Jums jau teko pastebėti šios viešnagės metu?

Sunkoka atsakyti į šį klausimą, nepadirbėjus kartu su JAV medikais. Manau, kad įvairių Lietuvos vietovių bei įstaigų gydytojų atsakymai būtų labai skirtingi. Aš džiaugiuosi, kad dirbu vienoje iš didžiausių – Klaipėdos ligoninėje, kurios vyriausiasis gydytojas, habil. dr. Vincentas Janušonis, pats būdamas mokslininkas ir vadybininkas, mokėsis daugelio šalių ligoninėse, turi dvidešimt pirmojo amžiaus mūsų įstaigos viziją ir stengiasi, kad visos įmanomos naujausios technologijos, reikalingos ligų diagnostikai, gydymui ir slaugai būtų pritaikytos, kad darbuotojai nuolat keltų kvalifikaciją. Ligoninėje yra gera mokslinė medicinos biblioteka. Vykdomos tarptautinės programos su kolegomis iš JAV, Švedijos, Suomijos, Prancūzijos. Nutiestas "teletiltas" – Klaipėdos ligoninė - *Cleveland University* ligoninė. Aišku, priklausomai nuo Lietuvos ekonominės padėties, skirtumai yra neišvengiami. Bet yra ir vienas esminis panašumas – gydytojo pareiga ir noras padėti sergančiajam, siekimas surasti geriausią, tinkamiausią diagnostinį raktą bei gydymo būdą. Tačiau susimąstykime, ar daug pasaulyje šalių, kur gydytojas, nepragyvendamas iš savo atlyginimo, pakeistų mėgstamą profesiją? O Lietuvoje tokių

Dr. Irena Virketienė prie Lietuvos Respublikos Garbės konsulato Klyvlende (Cleveland, OH) Jono Jasaičio nuotr.

atvejų - ne vienas!

Nesinori šio atsakymo baigti tokiu pesimistiniu tonu. Šios viešnagės metu mano darbo sąlygos buvo geresnės.

Pasaulyje vis daugiau sužinome apie puikų Lietuvos gydytojų pasirengimą profesinei veiklai, jų darbštumą, kūrybiškumą ir nuoširdumą. Tačiau pritaikyti vėliausias medicinos mokslo bei praktikos naujoves kartais būna sunkoka dėl lėšų stygiaus. Kaip žinote, Klyvlendas (Cleveland, OH) ir Klaipėda yra sudarę susigiminiavusių miestų sutartį. Gal būtų tikslinga kreiptis į mūsų miesto ir į Jūsų jau aplankyto medicinos įstaigų vadovus su prašymu, kad Jums būtų suteikta konkreți pagalba, padedant įsigyti aparatūrą, pakviečiant stažuotėms Jūsų darbuotojus. Kokia pagalba būtų labiausiai reikalinga artimiausiu metu?

Pinigai buvo ir yra didžiausia problema. Nors mūsų ligoninė, nuo 1997 metų būdama viešąja įstaiga, pinigų uždirba pagal sutartį su Ligonių kasa, bet aišku, gautame ne tiek, kiek reikėtų, o kiek įmanoma – pagal valstybės realias galimybes. Todėl Jūsų minimos visos pagalbos rūšys yra laukiamos ir su dėkingumu priimamos. Kazkodėl atklydo *J.W. Goethe* žodžiai "Teorija, brolau, sausa šaka, tiktai gyvenimo žaliasis medis žydi". Kuo daugiau specialistų turės galimybę pasimokyti tokiuose garsiuose centruose, kaip *Cleveland Clinic*, tuo didesnė nauda Lietuvai. Taip pat mus labai reikalingas branduolinio magnetinio rezonanso tomografai. Ne tik mūsų įstaigai, bet ir visam Lietuvos Vakarų regionui.

Net ir labai puikiai organizuotas simpoziumas negali aprėpti visų praktikoje ir mokslė išskylančių klausimų. Todėl medikų profesinis bendradarbiavimas turi būti tęstinis. Kokius tolesnius ryšius su šiame seminare susitiktais mokslininkais bei medicinos įstaigų vadovais ir darbuotojais esate numachiusi palaikyti? Tikriausiai kai kurie iš jų galėtų apsilankyti Klaipėdoje. Be to, Jums jau teko dalyvauti ne viename tarptautiniame seminare, stažuotis Vokietijoje, lankyti Anglijoje.

Simpoziumo metu teko bendrauti su daugeliu žymių mokslininkų, kurie neatsisakė bendradarbiauti. Būtų labai malonu, kad ateityje jų paskaitų galėtų klausytis Lietuvos neurologai Klaipėdoje. Mano mėgstamiausia sritis neurologijoje – galvos skausmai, sąmonės sutrikimo ir kitos priepuolinės būklės. Būdamas Europos Galvos skausmų federacijos nare, dalyvauju šios srities kongresuose Belgijoje (Lježe), Portugalijoje (Porto), Anglijoje (London), Čekijoje (Prahoje), Vengrijoje (Budapešte), Švedijoje (Lunde). O stažuotis teko Kylio ir Liubeko universitetuose Vokietijoje. Apie kiekvieną iš paminėtų būtų galima daug papasakoti, nes skiriasi ir informacijos perteikimo stilius, ir teorinė bei praktinė nauda.

Daktare, Jūs esate ne tik plačiai žinoma gydytoja, kuriai tenka dalintis savo patirtimi su visos Lietuvos medikais specialiuose seminaruose bei kvalifikacijos tobulinimo kursuose, bet ir visuomenės veikėja. Dalyvaujate soroptimisčių judėjime. "Dirvos" skaitytojams

(Nukelta į 7 p.)

St. Petersburg, FL veteranų grupė XI tautinių šokių šventėje. Irenos Kriaučeliūnienės nuotr.

Jaunimo puslapis

Užbaigus dar vieną gyvenimo etapą...

Prieš penkerius metus vieną šiltą vasaros vakarą sėdėjau prie lango be užuolaidų, tarp tiesiogine prasme tuščių kambario sienų ir maščių, jog užbaigėme dar vieną savo gyvenimo etapą. Buvo liūdna palikti Vilnių, o dar liūdniau – "Niujorką", t.y. studentiško bendrabučio miestelį, šiuo vardu pramintą dėl Vilniaus mastais aukštų šešiolikaaukščių pastatų. Žinojau, kad į Vilnių grįžti įmanoma, bet į "Niujorką" – jau niekad. Vilniaus universiteto ir Vilniaus Technikos universiteto diplomai jau buvo kišenėse. Taigi, po ketos savaitės tame kambaryje jau turėjo apsigyventi kiti,

dar nejučiantys sentimentų Saulėtekio alėjos gyvenimui.

Dabar gi štai sėdžiu savo tėvų namuose – antrą kartą pradėdama kitą gyvenimo etapą – ir maštą jau ne apie Vilnių, o apie Klyvlendą (*Cleveland, OH*) kur mus irgi neišvengiamai pakeitė kažkas kitas. Visgi abu šie miestai mums išliks kaip studentiško gyvenimo biografija, persipynusi su vaikiško klegesio intarpais: Vilniuje pirmuosius savo gyvenimo metus praleido mūsų dukra Urtė, Klyvlende – Liepa. Atrodo, kad šiuos du miestus vienija ir ta nežinia, kurią patyrėme juose atsідūrę. Savarankiškam gyvenimui iš tėvų namų susi-

ruošę į Vilnių, dar nemokėjome gyventi nuo stipendijos iki stipendijos, negalėjome kietai miegoti, kai kambario draugas čia pat smagiai linkminosi, nežinojome, ką reiškia FIDI, SIKON ir t.t. Atsidūrę Klyvlende, pradėjome "žaisti" gyvenimą, kurio taisyklių taip pat nežinojome: nemokėjome vairuoti automobilio ir naudotis bankomatais, neskaičiavome atstumų valandomis, o lietuviškos duonos – riekėmis, nežinojome, ką reiškia SSN, IRS, INS...

Visa laimė, kad aplinkui buvo žmonės. Dar didesnė laimė, kad kai kurie iš jų buvo lietuviai, o visų didžiausia laimė, kad jie mokėjo patarti, parodyti, paaiškinti, išklausti ir pasidalinti. Vieni jų buvo jauni, kiti vyresni, kai kurie kalbėjo lietuviškai, kai kurie – ne visai, vieni buvo atvykę iš Lietuvos, o kiti – jos niekad nematę, bet daugelis iš jų nuoširdžiai norėjo padėti ir kuo galėdami padėjo. Norisi jiems visiems iš širdies padėkoti ir prisiminti jų mielus veidus.

Pirmieji Klyvlendo lietuviai, kuriuos sutikau dar Šiauliuose, buvo Olga ir Edmundas Čapai, maloniai pasiūlę mums savo būstą. Didžioji nežinios baimė išsi-skaidė, kai sužinojau, kad mūsų lauks ne tik viskuo aprūpinti namai, bet ir vaiko lovelė, vežimėlis. Vos tik atvykus į Klyvlendą, mus ėmė globoti Vita Aukštuolienė su šeima. Būtent ji vėliau tapo Liepos krikšto mama. Amerikietiško gyvenimo taisyklės mums kantriai aiškino Jūris Čiurlionis, patikėjęs mums "Čiurlionių biznio planą". Algis Gedris visokeriopai remontavo, lopė ir kamšė mūsų

gyvenimo spragas, "karpė ir klijavo" iš Lietuvos ateinančias žinias bei mokė Dainių "kompiuterinės anatomijos". Už pirmąsias šeimynines atostogas "Dainavos" stovykloje esame dėkingi Rėdai ir Juozui Ardžiams. Beje, kad po rimto darbo reikia ir atsipūsti, vis primindavo ir Vytenis Čiurlionis, negailėjęs laiko ir kantrybės, mokydamas ne tik slidinėti, bet ir valdyti burlentę. Na, ir pirmąjį kalakutą su visa šeima pas Liudą ir Vytenį valgėme. Ne vieną valandą su mumis praleido ir Giedrė Matienė, kantriai lo-pydama "sovietinius dantis" bei Stepas Matas, aiškinęs, kaip sukasi pramoninio biznio krumpliaračiai. Taip reikalingą kraitelį mažajai Liepai sukrovė Kristina Sušinskienė. Galėtume paminėti be galo daug mums padėjusių žmonių. Nuoširdus ačiū jiems visiems.

Ypač daug padėkos žodžių norėtume tarti Vilijos ir Edo Klimų šeimai. Mūsų gyvenime būtų buvę daugiau tamsių dienų, jei jų nebūtų buvę šalia. Nepasiekiamu idealu liko Vilijos negėstanti energija, sugebėjimas galvoti apie žmogų, esantį šalia. Šioje šeimoje net ir prie gausiai apsėsto stalo mums visada būdavo vietos ne tik per kalendorines, bet ir per šeimos

šventes. O kiek kartų klausta patarimo, paaiškinimo, pagalbos! Ypač daug paramos ir šilumos sulaukėme, besisvečiuojant mamai, belaukiant ir gimus Liepai. Rodos, jie dosniai dalijosi su mumis viskuo, ką turėjo, ypač negailėdami nepadauginamos vertybės – laiko.

Yra dar vieni nuostabiai šilti namai Klyvlende, į kuriuos visad galėjome užėiti iš anksto nepranešę. Tuose namuose mes pamiršdavome, kad esame toli nuo artimųjų, Lietuvos ir pasijusdavome lyg tėvų pastogėje. Tuose namuose švęstos ir Velykos, ir Kalėdos, ir Kūčių vakarienė valgyta. Tai Onutės ir Viktoro Šilėnų namai, kurie kvepia namine duona ir didele meile žmonėms.

Už finansinę paramą esame nuoširdžiai dėkingi Lietuvių Fondui, skyrusiam net kelias stipendijas Dainiaus studijoms ir mūsų šeimai paremti. Kiek žmonių pavardžių slypi po šio fondo pavadinimu? Nors ir nepažindami visų jų, nuoširdžiai dėkojame visiems šio fondo rėmėjams, labai padėjusiems mums.

Atskirą pastraipą norėčiau skirti tiems, kurie atsirado Klyvlende iki mūsų ar po mūsų, bet taip pat nežinojo tenykščio gyvenimo taisyklių. Trumpai tariant, jie daž-

(Nukelta į 9 p.)

Dainius Mačikėnas su mokslinio darbo vadovu Dr. John D. Protasiewicz po Ph.D. diplomo įteikimo Case Western Reserve universitete. (2000 m. gegužė)

PLEČIASI MEDIKŲ BENDRADARBIAVIMAS

(Atkelta iš 6 p.)

būtų įdomu išgirsti apie Lietuvos moterų dalyvavimą.

Po I pasaulinio karo, atsiradus pirmiesiems "Rotary" klubams, į juos negalintis patekti moterys pradėjo burtis į soroptimistių klubus. Soroptimistė, išvertus iš lotynų kalbos – "geroji sesuo". "Soroptimist International" organizacija įkurta 1921 metais Jungtinėse Valstijose – Oakland, California. 1999 m. 119-oje šalių buvo 3149 klubai, jungiantys apie 97 tūkst.

narių. JTO soroptimistės turi net 6 vietas. Pagrindinės veiklos kryptys: švietimas ir kultūra, sveikatos apsauga, žmogaus teisės ir moters statusas, ekologinis švietimas, ekonominė ir socialinė veikla, gera tarptautinė valia ir tarpusavio supratimas. Klubo narės gali būti įvairių profesijų moterys, aktyvios visuomenininkės, aukštos kvalifikacijos profesionalės. Kiekvienai profesijai atstovauja viena narė. Lietuvoje soroptimistių klubai atkurti prieš penkerius metus. Šiuo metu

jų yra aštuoni. Mūsų klube – 17 moterų. Klubo veikloje išryškėjo dvi kryptys: mūsų pačių profesionalumo ugdymas bei pagalba visuomenei. Padedame Barstyčių vaikų globos namams, Klaipėdos I internatinei mokyklai, vaikų sodybai Giruliuose. Darome mažus, gerus darbus.

Dėkojame Jums, daktare Irena, už atsakymus. Linkime sėkmės visiems Jūsų skyriaus ir visos Klaipėdos ligoninės darbuotojams. Iki naujų susitikimų!

Kalbėjosi Jonas Jasaitis

Šio straipsnio autorė Jurgita su mažąja dukrele Liepa.

TOLI NUO TĖVYNĖS

Stacy Lee

Toli nuo Tėvynės, kur palmių šešėliuos vakarė rasa atgaivina žolynus, kur žemiškos maldos, žvaigždžių palydėtos, keliauja padangių šventon karalystėn, surasiu save prie erškėtmedžio seno, atvertusi knygą sustingusių metų.

Sielos akimis į save pažiūrėsiu, kai mėnuo išbalęs gers ilgesio vyną, ir liūdesio vingiuos žvaigžde suspindėsiu, kaip ašara skausmo, toli nuo Tėvynės po metų naštos virš erškėtmedžio seno, kur veržlūs šaltiniai ramybe srovėna.

St. Petersburg, FL

Pavasari, kaip p. Dana Čipkienė gražiai pasakė, lyg gandrai pakelia sparnus skrydžiui į Lietuvą "Vilties partnerystės" gydytojai, kurių laukia vaiko negalios išskankintos mamos ir nelaimingi, apsigimę vaikai. Klaipėdoje esančiame Veido ir žandikaulio gydymo centre, sėdėdama laukiamajame, turėjau progos stebėti ir patarti šioms mamoms, nes mano išgyventa likimo istorija jau leidžia tai daryti. Smagu, kai mama išeina laiminga, kad vaikelį operuos JAV gydytojai. Tenka ir nuraminti mamą, kurios vaikui gal būt tik užsienyje gali būti atlikta sudėtinga žandikaulio operacija.

Jau šešti metai, kai daromos pavyzdinės, itin sudėtingos operacijos. Per tą laiką vienas vaikelis neteko ma-

mos, o šiemet ir kitą atlydėjo močiutė, nes mama sunkiai serga, guli ligoninėje. O aš su baimė pagalvoju: kad tik gydytojams nepritrūktų sveikatos užbaigti operuoti jau kelintą kartą jų operuojamus vaikus.

Mano dukros Ievutės šiemet neoperavo, nes jai reikia paaugti ir sustiprėti, bet tai nesutrukdė man padėkoti išeivijos lietuviams, gydytojams ir seselėms. Kupinas optimizmo ir šypsenos dr. G. Sabataitis išsklaido niūrias abejones, pakelia nuotaiką ir, kaip psichologas, suteikia vertingų patarimų. Nors Ievu-

tės globėja p. Dana Čipkienė šiemet neatvyko į Lietuvą, bet gilus dvasinis ryšys nenutrūko, o tik sustiprėjo. Tai suteikia tikėjimą žmonėmis ir geresne Lietuvos ateitimi.

Esu labai dėkinga Klyvlendo BALFO skyriui ir daugeliui nuostabių žmonių, kurie lyg perlai, sklaidžia šviesą ir džiugina širdį. Gražių padėkos žodžių verti geradariai tautiečiai: Česlovas Šatkas, sesutės A. Ambrazienė, D. Mikoliūnienė, B. Gedvilienė, Regina Bertoza, Helen Guest, Zina ir Vincas Gelgotai ir A. Ožinskienė. Jų pasiaukojimas įtikina krikščioniškojo veiki-

mo grožiu ir galia. Niekada nemaniau, kad tas mažas kūdikėlis, kuris atnešė į mano gyvenimą tiek išbandymų ir kančių, kartu

suteiks ir Dievo palaimos, kad daugelis gerų žmonių suteiks mums pagalbą. Tikrai – tikėjimas daro stebuklus, bet tik per kančią tai patiriame. Linkiu visiems sveikatos, gražių, gyvenimo metų ir darbų.

Judita Brencienė

Plungė

Laiškai "Dirvai"

STIPRYBĖS – "VILTIES PARTNERYSTEI"

Laimutė Matulytė-Česnyienė JUOKIS, ŽMOGAU

Juokis, žmogau, juokis, tau nieko daugiau nereikia. Pinigų turi, vaikai alkani namuos neverkia.

Juokis, žmogau, juokis, tau nieko nereikia. Svetimų vaikai tavęs nepeikia.

Juokis, žmogau, juokis, nieko tau nereikia. Ašaros – kitų, jos tavęs neveikia...

IŠ LAIŠKO "DIRVAI"

Užsakau "Dirvą" visiems metams ir pridedu auką. Prašau daugiau spausdinti ištraukų iš Šv. Rašto ir religinių-krikščioniškų straipsnių. Lietuvai ir "Dirvos" skaitytojams tai yra naudinga ir jų pageidaujama. Žmogus be Dievo, be krikščioniško mokslo yra išsigimęs ir nekultūringas. Tik Kristaus mokslas gali pakeisti šį pasaulį ir padėti Lietuvai bei lietuviams, išgydyti jų skausmą.

Rama Alminauskas

PADĖKITE ARBA PATARKITE

Mieli "Dirvos" skaitytojai!

Mano žmona ir aš esame jauni gydytojai – 30 ir 31 metų amžiaus. Mes gyvename ir dirbame Kaune. 1994 metais baigėme studijas Kauno Medicinos universitete. Aš baigiau bendrosios rezidentūros programą 1999 metais, turiu bendrosios chirurgijos sertifikata. Šiuo metu esu vaskuliarinės chirurgijos rezidentas, dirbu Kauno Medicinos universiteto klinikose. Mano žmona baigė anesteziologijos ir reanimatologijos rezidentūros programą, turi anesteziolo-

gės-reanimatologės sertifikata ir taip pat dirba Kauno Medicinos universiteto klinikose.

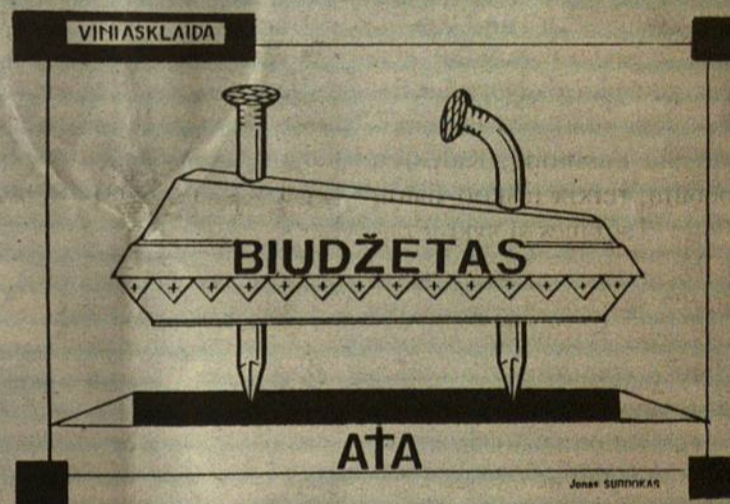
Dėl labai mažo gydytojų atlyginimo Lietuvoje mūsų gyvenimo sąlygos yra labai sunkios. Net ir abu dirbdami, mes net negalime aprūpinti savo dukters, kuriai dabar – 2 metukai. Mes norėtumėme baigti rezidentūros programą Jūsų šalyje (vaskuliarinės arba bendrosios chirurgijos ir anesteziologijos-reanimatologijos – jei tai įmanoma) ir dirbti gydytojais bet kuriame

Jūsų šalies regione.

Mes neturime nei draugų, nei kitų ryšių Jūsų šalyje, todėl prašome Jūsų pagalbos. Patarkite mums, kokia organizacija ar asmuo galėtų mus paremti, padėtų gauti sanitaro, laboranto ar panašų darbą tol, kol mes įsigysime TO-EFL ir ECFMG sertifikatus. Mūsų adresas: Kalniečių 243-5, LT-3000, Kaunas, Lietuva (Lithuania). Į ką dar galime kreiptis? Laukiame Jūsų atsakymo.

Darius Abromaitis

VINIASKLAIDA

TRISDEŠIMT AŠTUNTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania"
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas. Paskutinė rankraščių įteikimo data – 2000 m. lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

"LIETUVIŲ BALSŲ" II KONKURSAS

Skiriamos trys premijos

I-oji – 5,000.00 dol.

Mecenatas – viena lietuvių organizacija

II-oji – 3,000.00 dol.

III-oji – 1,000.00 dol.

Mecenatas – Dr. Jonas Adomavičius

Tema kūrėjams: VARDAN NEDALOMOS TAUTOS

Laukiame dar niekur nespausdintų, Lietuvoje ir kitose šalyse gyvenančių lietuvių rašytojų prozos, poezijos ir dramaturgijos kūrinių, atspindinčių tuos XX amžiaus reiškinius bei įvykius, kurie turėjo reikšmės Lietuvos laisvės iškovojimui.

Laikas: Paskutinė kūrinių teksto išsiuntimo data oro paštu 2000 m. gruodžio 31 d. Tačiau prašoma nelaukti gruodžio mėnesio ir savo kūrinius siųsti kiek galima anksčiau.

Kūrinius siųsti: "LIETUVIŲ BALSAS", KONKURSAS

2624 West 71st Street
Chicago, IL 60629-3004, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti parašytas mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašytas slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto voko, kuriame reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono numeriu ir, jei turima, fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokus bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai grąžinami tik autoriams prašant.

Vertinimo komisija: Danutė Bindokienė, Stasė Petersonienė, Valentinas Sventickas, dr. Vilius Užtupas, Vytautas Volertas. Sprendžiama paprasta balsų dauguma.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje 2001 m. kovo 11 d. Čikagoje.

"Lietuvių balsas" pasilieka sau teisę premijuotą kūrinį išleisti atskira knyga.

Šventėje – lietuviai iš viso pasaulio

Vadovų, dalyvių ir žiūrovų
ispūdžius apie XI tautinių
šokių šventę

užrašė Romas Kasparas

Juozas Karasiejus iš Toronto,
XI LTŠŠ meno vadovas,
drauge su žmona Rita:

– Pradėjome šventę ruošti prieš du metus – 1998 m. sausio mėnesį. Važiavome į Lietuvą, kur tada vyko II Pasaulio lietuvių šokių ir dainų šventė. Ten ir pradėjome rinkti medžiagą. Ypatingai daug patarimų ir medžiagos gavome iš Lietuvos liaudies kultūros centro direktoriaus Juozo Mikutavičiaus. Tad ir šioje šventėje dalyvavo nemažai šokėjų iš Lietuvos: "Žilvičio" – 36 žmonės, "Grandinėlės" – daugiau kaip 20. Man atrodo, jog buvo daugiau kaip 80 dalyvių iš Lietuvos, įskaitant orkestrą. Už kelionę jie užsimokėjo patys, išskyrus "Žilvitių".

Jei reikėtų organizuoti šią šventę iš naujo, reikėtų toliau ieškoti naujų idėjų, naujų šokių. Gal ši šventė jau įrodė, kad mes galime nuo to standartinio rato ("Malūnas", "Blezdingėlė" ir pan.) nutolti, nes tie šokiai buvo kartojami per 10 švenčių. Nors šie šokiai nėra blogi, bet gal publikai jau nusibodę. Kaip ten bebūtų, reikia ieškoti naujų šokių. Taip mes šį sykį ir darėme. Ir atrodo, kad labai pasisekė, nes pirmą kartą buvome pagerbti publikos atsistojimu ("standing ovation"). Esu dalyvavęs visose šventėse nuo pat pirmosios ir niekada tokio dalyko nesame sulaukę. Siūlyčiau ir ateityje rengiant šventes, ieškoti naujų idėjų.

Labiausiai jaudinantis momentas šventėje buvo tas, kad kartu šoko vaikai, tėvai, seneliai. Kaip teko girdėti iš publikos, tai buvo jaudinanti mūsų šventės naujovė.

Ar šventė finansiniu požiūriu buvo sėkminga, negaliu atsakyti, nes mes tvarkėme meninę dalį, o komitetas – finansus. Tikimės, kad viskas bus gerai, nes ypatingai

dosni buvo Kanados LB, Kanados kredito kooperatyvai, asmeniškai rėmėjai iš Kanados, kurie suprato šventės svarbą ir labai dosniai rėmė.

Neteisingos kalbos, kad norėjusiems dalyvauti nebuvot vietos programoje. Iš tikrųjų buvo labai sunku, kadangi paskutiniu momentu iškrito grupės, kurios buvo pažadėjusios dalyvauti. Reikėjo perdaryti iš naujo šokių išsidėstymo brėžinius ir aprašymus. Juos užtrunka padaryti porą savaitių. Taigi, reikėjo gaišti dar porą savaitių.

Sunkiausias dalykas buvo išsikviesti šokėjus iš Brazilijos ir Argentinos. Jiems buvo sunku finansiškai. Komitetas buvo pranešęs, kad jokios finansinės paramos neduos. Iš karto buvo užsiregistravusios iš Pietų Amerikos šešios grupės, bet sužinojusios apie finansavimo sąlygas, iškrito. Tačiau atvyko trys grupės: dvi – iš Argentinos, viena – iš Brazilijos. Jie patys užsimokėjo už kelionę ir pragyvenimą. Viena grupė iš Argentinos paėmė paskolą, kurią, tęsdama savo veiklą,

numato grąžinti.

Aišku, kad pavargome. Tačiau kai šventė pavyko, jėgos sugrįžo.

Rasa Kurienė, XI šokių šventės pranešėja:

– Parodėme, kad galime toliau kurti. Labai daug kūrybiškumo panaudota Lietuvos kolektyvų šokuose. Mes juos pritaikysime čia, užsienyje, ir XII Šokių šventė bus dar geresnė. Šioje šventėje dalyvavo šokėjai iš Brazilijos, Argentinos, Punsko (Lenkijos), JAV ir Kanados. Net keturios šokių grupės ir orkestras dalyvavo iš Lietuvos. Bet šventės rengimo darbai tęsėsi du metus. Rengimo komitete darbavosi apie 20 žmonių ir daug pagalbinių. Aš tikiuosi, kad finansinių nuostolių nebus. Kanados lietuviai labai didžiuojasi savo pasiekimais.

Zita Rimkuvienė, Panevėžio "Grandinėlės" vadovė:

– Tai – "investicija į ateitį". Labai gerą ispūdį padarė gražus žmonių bendradarbiavimas. Lietuviai iš viso pasaulio buvo vienoje vietoje, vienoje šeimoje. Labai džiau-

giuosi, kad išseivijos lietuviai saugo lietuviybę, nes kol gyvuos lietuvių kalba ir kultūra, gyvuos ir lietuvių tauta.

Albertas Stalioraitis iš Argentinos:

– Man didžiausią ispūdį paliko vaikai. Mano paties

grupėje yra 23 dalyviai. Dvejus metus rinkome pinigus, paėmėme paskolą, kad galėtumėme dalyvauti XI šokių šventėje. Argentinos ansamblių sudaro daugiausia mišrių šeimų vaikai.

(Pabaiga - kitoje laidoje)

Užbaigus dar vieną gyvenimo etapą...

(Atkelta iš 7 p.)

niausiai būna įvardinti kaip žmonės "iš Lietuvos". Eugenijus Urnėžius, bene pirmasis iš Lietuvos į Klyvlendą atvykęs studentas, žinoma, buvo nepakeičiama parama. Jo patarimas buvo vertingas visose srityse, bet tur būt nepamainomas – universitete. Eugenijus ir Dainius studijavo ne tik tame pačiame Case Western Reserve universitete, bet netgi pasirinko tą patį mokslinio darbo vadovą, dirbo toje pačioje laboratorijoje.

Šarūnas Zigmantas jau daugiau kaip dešimt metų šalia mūsų. Tai, kad jis buvo drauge ir Klyvlende, atrodo beveik neįtikėtina. Ir ko tik drauge neveikta: ir studijuota, ir remontuota, ir keliauta, ir švęsta, ir dainuota. Kad jau likimas taip vis drauge lipdė, tai nutarėme ir visai susilipdyti – Šarūnas tapo Liepos krikštėviu. Už patarimus, pagalbą ir daug daug malonių akimirkų norisi padėkoti Astai su Algirdu, Beatai, Jurui su Groale, Remigijui, Aušrinei su Ričardu ir daugeliui daugeliui kitų.

Kur neišdildomai mūsų biografijose išliks Klyvlendo (Cleveland, OH) vardas? Jis yra įrašytas į Ph.D. diplomą, kurį šių metų gegužės mėnesį Dainiui iteikė Case Western Reserve universitetas. Būtent šis miestas nurodytas antrosios dukros Liepos gimimo liudijime. Čia Urtė pradėjo savo pirmuosius mokslo metus Sunview pradinėje mokykloje ir pajuto didžiosios scenos jaudulį, šokdama

"Spragtuko" spektaklyje su Cleveland San Jose Ballet trupe. Klyvlende ir aš, Jurgita, radau savo pirmąją darbovietę pagal pašaukimą: "Doty & Miller Architects" firmoje atlikau pirmuosius architektūrinius projektus, kurių ne vieną, deja, teks užbaigti kitiems.

Kad ir kaip bebūtų liūdna, turime su visais ketverius metus šalia mūsų buvusiais žmonėmis atsiveikinti. Tikimės kartkartėmis apsilankyti, nes persikraustėme ne taip toli į Detroito priemiestį Livonia (Michigan), kur Dainius Mačikėnas sėkmingai dirba moksliniu bendradarbiu farmacinėje kompanijoje "Pfizer". Urtė puikiai baigė pirmąją klasę Lietuvoje ir nuo sekančių mokslo metų lankys Webster pradinę mokyklą talentingiems vaikams. Na, o mums su Liepa dar teks šiek tiek palaukti, ir pasitenkinti "mamos mokykla", prieš pradėdant rimtesnes studijas.

Tur būt rytoj, kai jau išsišiusiu šį straipsnį spaudai, prisiminsiu žmogų, kurio nepaminėjau, bet labai norėjau nepamiršti. Tur būt dar šiandien mąstau apie žmogų, apie kurį negaliu parašyti, nes nežinau jo vardo. Tur būt dar vakar kalbėjau su žmogum, kuriam nebegaliu padėkoti, nes jo nebėra tarp mūsų. Ačiū, Jums visiems, mielieji, kad buvote šalia.

Nuoširdžiai

Jurgita Tamutytė
ir Dainius Mačikėnas

Čikagos "Grandies" veteranai šokėjai – XI tautinių šokių šventės dalyviai – Audronė ir Arvydas Tamuliai.

Irenos Kriaučeliūnienės nuotr.

XI lietuvių tautinių šokių šventės vadovų pagerbimo pokylyje. Sėdi (iš kairės): Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė, Paulius Kuras, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, Vincas Piečaitis, Silvija Piečaitienė. Stovi Rūta ir Marius Rusinai.

Viktoro Stankaus nuotr.

XI tautinių šokių šventėje. Iš kairės: Čikagos "Grandies" vadovė Violeta Smieliauskaitė-Fabionovich, šios grupės įkūrėja ir 30 metų vadovavusi Irena Smieliauskienė (Violetos mama) bei buvusi grupės globėja Irena Kriaučeliūnienė.

NEBETENKU JĖGŲ

Mieli tautiečiai!

Nenustebkite, kad Jūsų savaitraščiui rašo šeima iš Utenos. Kai tik gauname, visada įdėmiai skaitome tautinės minties laikraštį "Dirva".

Man 55 metai. Ištekėjusi, turiu vyrą ir du suaugusius vaikus: sūnų – 30 metų ir dukrą – 25 metų. Gyvename 3-jų kambarių bute. Dukra ir jos vyras mokosi Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Jie turi vaikutį vardu Nojus. Sūnus – nevedęs, gyvena kartu su mumis. Jau daug laiko jis niekur negauna darbo. Bedarbystė varo į neviltį.

Mano šeima – gera. Sūnus negeria, nerūko. Truputį nedrąsus, ramus vaikinys. Vyras dirba ir per mėnesį gauna apie 800 litų, t.y. 200 dolerių. Aš dirbu ligininėje ir gaunu 260 litų, t.y. 60 dolerių. Dukra ir jos vyras gauna stipendijas po 160 litų (40 dol.) ir dar už vaikutį 80 litų (20 dol.) per mėnesį. Iš tokių pajamų jie negali pragyventi, todėl mes turime padėti.

Už butą sumokame 360 litų (90 dol.). Pragyvenimui mums visiems lieka apie 700 litų (175 dol.) mėnesiui. Mes labai retai perkame mėsytę, o žuvies beveik nebeperkame, nes ji mums – perbrangi.

Rašau šį laišką ir labai labai verkiu. Labai skaudu,

Esame tėvai. Aš, motina, daugiau vaikams gyvenimą, o negaliu normaliai jų išmaitinti. Kartais galvoju: kodėl Dievas skyrė mums tokį vargą? Mes niekada gyvenime neturėjome pakankamai pinigų. Gyvename tvarkingai, tikime į Dievą. Bet per daug kančios patiriame. Kasdien vis labiau netenku jėgų kovoti. Kartais nebegaliu normaliai, iš širdies ir pasimelsti. Esu invalidė dėl chroniškos žarnyno ligos ir stuburo pakankimo. Žarnyno liga kamuoja mane jau 20 metų. Labai išseko jėgos. O dabar dar apsirgau ir depresija. Geriu vaistus. Kartais būna geriau, o kartais galvoju: "Kaip gera būtų numirti". Tik vaikų gaila. Gydytojai aiškina, kad man yra kaulų retėjimas, sklerozė, ataugos ir kalkėjimas. Skauda galvą beveik kiekvieną dieną.

Rašau Jums šį laišką iš didelės nevilties, tikėdamasi Jūsų pagalbos. Turime skolos 1600 litų t.y. 400 dolerių. Jų reikėjo buto remontui. Skolinausi iš savo sesers. Mums reikėtų taupyti keletą metų, kad galėtume šią skolą atiduoti. Bet ir sesers šeima nenori tiek laukti, nes ir jie ne daug teturi. Mieli broliai ir sesės Kristuje iš širdies gilumos, su nusizeminimu ir gė-

da tai rašau jums ir labai prašau – pagelbėkit. Padėkite šį vienintelį kartą, paaukodami 400 dolerių. Kokia būčiau laiminga, Jūs neišsivaizduojat. Jūs esate vienintelė viltis, kaip mums išsigelbėti iš skolos. Toliau tai jau išsiversime, kaip ir anksčiau. Kad nors dalį tos skolos galėčiau atiduoti...

Aš Jūsų labai labai atsi-prašau, kad rašau tokį išmaldos laišką. Nepasmerkite manęs! Pajuskite mano skausmą ir neviltį. Aš melsiuosi už Jus ir prie šv. Motinos Marijos mūsų bažnytėlėje aukosiu žvakelę už Jūsų gerumą ir supratimą. Dėl visa ko užrašau savo taupomosios knygelės numerį: Utena, Taup. knyg. Nr 4900/025, sąsk. Nr. 2450 Genė Grudzinskienė, Petro. Knygutės sąskaitoje yra nuo 1998 metų likę 3 litai ir 56 centai.

Gerbiami nepažįstami žmonės, nepasmerkite manęs, kad aš taip elgiuosi ir drįstu jūsų pagalvos prašyti. Būkit geri, supraskit, kad ne iš gero gyvenimo ar laimės rašau. Su didžia pagarba, viltimi ir tikėjimu laikiu iš Jūsų nors kokios žinutės. Gal mano viltis neužges, kaip žvakė vėlyje. Mano adresas: Genė Grudzinskienė, Taikos 4a-40, LT-4910, Utena, Lietuva (*Lithuania*), tel. 37039 arba 72546. Sudiev!

Genė Grudzinskienė

Mylimai ir meilę skleidusiai v.s.

A.† A. ONAI KAVALIŪNIENEI

į amžinybę išėjus, jos sūnui ARŪNUI, dukroms – JOLITAI ir ALDONAI bei jų šeimoms užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Neringos tunto
ir Skautininkų draugovės sesės

ŠALFASS 50-METIS

ŠALFASS-gos Centro valdyba ruošiasi paminėti 50-ties metų sportinės veiklos sukaktį. Kaip žinome, jos veiklos pradžia laikoma 1947 m. lapkričio 29-oji, kai Augsburgio mieste Vakarų Vokietijoje, lietuvių sporto darbuotojų suvažiavime buvo įsteigtas Fizinio auklėjimo ir sporto komitetas.

Antroji mūsų veiklos raidos data yra 1951 m. spalio 27-28 d.d., kai Kanadoje, Toronte įvyko pirmoji Šiaurės Amerikos lietuvių sporto šventė, tuo metu pavadinta Olimpiados vardu. Ši šventė laikoma metinių sporto žaidynių Šiaurės Amerikoje pradžia. Tokios žaidynės vykdomos jau 50 metų. Jubiliejinės – 50-osios – šiemet vyko gegužės 5-7 dienomis Rytų Sporto apygardoje. Jas pravedė Baltimorės Lietuvių Sporto klubo atletai.

Lietuvių sportinė bei varžybinė veikla Šiaurės Amerikoje buvo ir yra šakota bei įvairi, mums, sporto žmonėms daugeliu atvejų kelianti pasididžiavimą. Krepšinio rinktinių išvykos, Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynės, bendradarbiavimo su Lietuvos sportininkais išplėtimas, santykiai su Pasaulio Lietuvių Bendruomene – simpoziumai ir kt.

Šią sukaktį centro valdyba planuoja paminėti metinių žaidynių metu 2001-aisiais Toronte. Kad buvusi mūsų veikla būtų susumuota ir suregistruota, kad duomenys apie ją išliktų ateičiai, ruošiamės išleisti leidinį "FASKAS-ŠALFASS-50 – iškiliųjų veiklos tarpsniai". Leidinį paruošti pakviestas centro valdybos narys, sportinės spaudos darbuotojas Sigitas Krašauskas. ŠALFASS-gos Centro valdyba kreipiasi į visus mūsų sporto organizacijos žmones, prašydama juos prisidėti prie šio leidinio turinio. Bet kuri įdomesnė partitis, sukaupia vienoje ar kitoje sporto srityje, yra laukiama. Šioje knygoje nerašysime klubų kūrimosi istorijų. Tai esame atlikę anksčiau leidinyje "Išsivijojimas lietuvių sportas 1944-84". Jį redagavo Čerkeliūnas, Mickevičius Krašauskas.

Su geriausiais sportiniais linkėjimais visiems. Laukiame talkos ir patarimų. Kad galėtume palaikyti ryšius, pateikiame šį adresą: Sigitas Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5, Canada. Telefonas: (416) 766-5367. E-mail: skrasauskas@idirect.com

ŠALFASS-gos
Centro valdyba

"DIRVAI" AUKOJO

A.Mažeika, Marina D.R., CA 35	K.Grigas, Salinas, CA	15
V.Apanius, Chesterland, OH 25	P.Mažeika, Edmonds, WA	15
A.Lauraitis, Palos Hts., IL 25	D.Puškorienė, Willough, OH 10	
L.Barmus, Chicago, IL	O.Žygienė, Cleveland, OH	10
A.Antanėlis, Omaha, NE	B.Juodelis, Willowbrook IL	10
A.Urbonavičius, Canada	J.Povilaitienė, Omaha, NE	10
Memories of Lithuania,	R.Mastis, Pinellas Park, FL	10
Waterbury CT	A.Barčas, Sun City W., AZ	10
J.Bernot, Union, NJ	A.Masčinskis, Lakewood, OH	5
S.Jakubauskienė, Euclid, OH 15	B.Sklaris, Danville, CA	5
R.Belzinskis, Rich. Hts., OH 15	R.Alminauskas, Bluming., IN	5
J.Mikonis, Rich. Hts., OH 15		
A.Kremeris, Orland Park, IL 15		

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

Paroda Meno muziejuje

IMPRESIONIZMO VEIDAI

Nuo gegužės 28 d. Meno muziejuje (*The Cleveland Museum of Art*) veikia paroda "Faces of Impressionism" – portretai iš Amerikos kolekcijų. Parodoje išvysite *Monet, Renoir, Degas, Cezanne, Cassatt* ir daugelio kitų iškiliųjų dailininkų pa-

veiklus. Meno muziejus yra *University Circle* apylinkėje: 11150 East Boulevard, Cleveland, OH. Tel.: (216) 421-7350. Lankymo valandos: antradieniais – sekmadieniais – nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p. Trečiadieniais ir penktadieniais muziejus dirba iki 9 v.v. Ši paroda truks iki liepos 30 d.

Ger. J.

ŠVENČIŲ AIDAI

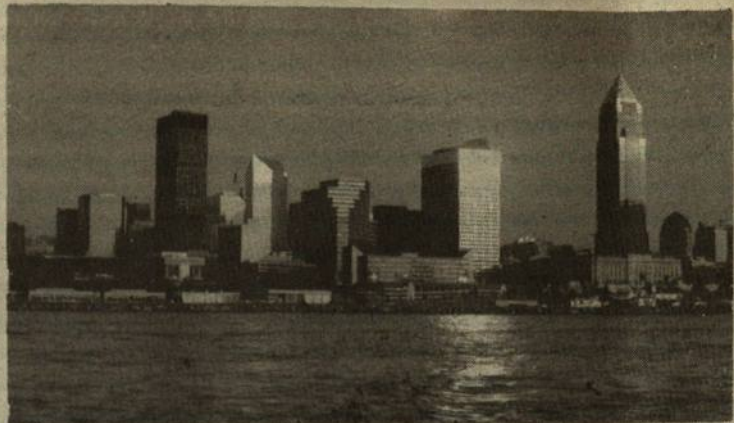

Ambasadoriaus Vytauto Dambravos pagerbimas. Iš kairės: LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė, Dr. Zigmas Brinkis, amb. Vytautas Dambrava, versl. Linas Kojelis, žurn. Juozas Kojelis, akad. Zigmas Zinkevičius.

Šv. Jurgio parapijoje, minint Tragiškąjį birželį ir Baltijos valstybių okupacijos 60-metį. Iš kairės: Dominyka Gatautienė, dr. Nelė Juškėnienė ir nuolatinis "Dirvos" talkininkas Gerardas Juškėnas.

Jono Jasaičio nuotr.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- LIEPOS 29 d., šeštadienį – ketvirtoji "Gijos" gegužinė *Beachland Park* pokylių vietoje. Pradžią – 4 v.p.p.
- RUGPJŪČIO 13 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. – Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.
- RUGSĖJO 10 d., 11:30 v. r. – Tautinių šokių šventės dalyvių ir jų vadovų pagerbimo vaisės Dievo Motinos parapijos svetainėje. Rengia LB apylinkės valdyba.
- SPALIO 21-22 dienomis – Ateitininkų Šeimos šventė. Rengia "Ateities" klubas.
- LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
- GRUODŽIO 16-17 d. – Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

MŪSŲ SVEČIAI

Klaipėdos ligoninės Neurologinio skyriaus vedėja, dr. Irena Virketienė, dalyvavusi tarptautiniame seminare *Cleveland, Ohio*, apsilankė mūsų redakcijoje. Greta – "Vilties" draugių pirmininkas Algirdas Matulionis. *Jono Jasaičio nuotr.*

XI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS DALYVIAI

XI lietuvių tautinių šokių šventės dalyviai. Kairėje – Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos (*Cleveland, OH*) atstovai.

"Švyturio" šokėjai. Priekyje: Rasa Šilkaitienė, Venta Civinskaitė ir Raimundas Šilkaitis.

"Grandinėlės" veteranų grupė XI tautinių šokių šventėje. *Viktoro Stankaus nuotraukos*

P.S. TIRE Inc.
 Complete Front End Service
481-5397
 New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
 • Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
 Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200 th St.
 Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, Oh. 44119
 Paul Stefanac

EUROPA TRAVEL 692-1700
 LOWEST AIR FARES available worldwide
EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE
 passports • visas • prepaid tickets
 SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS
"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Born To Travel
 26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
 CLEVELAND, OH 44122
 Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
 Fax: (216) 831-5028
KELIONĖS | LIetuVA – 2000
 Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
 Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
 Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

 Rita Staškutė-Žvirblienė

MATAS REALTY
 Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
 State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
 Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas
V. R. MATAS Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas
 Visi teisiniai pataravimai
 17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
 (216) 486-2530 (440) 473-2530

Eglė Taraškevičienė

...Darnoje kūrybos ir tylos užgimsta kūrinys...

Jo grožį suvokia tas, kuris arčiau tiesos.

Ši mėnesį atostogaujant "Dainavos" skautų stovykloje teko sutikti žinomą Lietuvos drožėją – Adolfą Teresį, kurį daugelis Lietuvos žmonių ir Amerikos lietuvių pažįsta kaip Adį. Tai paprastai jis ir pasirašo ant savo darbų – Adis.

Dainaviškiai su juo susipažino dar pernai, kai jis atvyko čia, pakviestas čikagiečio Juozo Polikaičio. Tuomet ir kilo mintis papuošti "Dainavą" lietuvių tautos meno

tradicijas atitinkančia medine skulptūra. Projektų ir pasiūlymų būta įvairių, tačiau visiems lietuviams simboliu tapęs Rūpintojėlis juos nurūgė. Surastas didžiulis ąžuolas, tinkamas skulptūrai, padėjo galutinį tašką šiam sprendimui... Ir medis atgimė nauju pavidalu... Iškilio didingas "Rūpintojėlis" – skambančiomis formomis ir spinduliuojantis ramybe. Pusantro mėnesio Adis praleido, kurdamas šią 3,5 metrų aukščio skulptūrą. O pradėtam darbui energijos jis tikrai negaili. Atostogaudama savaitę "Dainavoje", galėjau įsitikinti jo paties prisipažinimu, jog yra darboholikas. Iki vidurnakčio

jo dirbtuvėje matyti šviesa. Savo talentu jis dalinasi su žmonėmis taip dosniai, kaip dosniai jį apdovanojo Viešpatys.

Net sunku išvardinti, kiek Adis sukūrė darbų, kurie puošia Lietuvą, o taip pat ir svetimas šalis. Pats meistras sako, kad fiksuoja tik didelius kūrinius (nuo 2 iki 7 metrų aukščio) ir jau dabar prisiskaičiuoja jų daugiau nei 200.

Kai 1975 metais buvo visiškai sunaikintas Kryžių kalnas, Adis talkino jį atstatant iš išlikusių nuolaužų. Šią istorinę vietą dabar puošia daugiau kaip 20 skulptoriaus sukurtų kryžių ir koplytstulpių. Adis mano, jog šie išpūdziai ir tautos vertybių suvokimas greičiausia ir padėjo jam apsispręsti. 1978 metais Žemaičių Kalvarijoje, Panų kalne jis sukūrė pirmuosius koplytstulpius, kuriuos 1980 m. sunaikino tuometinė valdžia.

1994-96 metais skulptorius drožė Berčiūnuose (Panevėžio rajone), ateitininkų stovykloje. Ten jis sukūrė Kryžiaus Kelio stotis. Daugumos jų rėmėjai yra Amerikos lietuviai. Užklausus Adžio, ar jis priklauso ateitininkams, išgirdau įdomią istoriją, kaip prieš daugelį metų rūsyje, esančiame po Petrašiūnų bažnyčia, bučiavo ateitininkų vėliavą ir buvo priimtas į tuo metu beatsikuriančią organizaciją.

Skulptorius yra surengęs 19 asmeninių parodų, dalyvavęs daugiau kaip 50-yje parodų su kitais autoriais. Stambių darbų yra sukūręs ir svetur: Lenkijoje, Baltarusijoje, Danijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Amerikoje.

Šiais metais Adis atvyko į "Dainavą" pratęsti nebaigtų darbų. Dabar jis atkuria 1961 metais Veselkos pastatytą koplytstulpį, kuris jau buvo sutrūnijęs ir beveik pasmerk-

tas išeiti užmarštin. Su šūkiu, jog visuomet laimi kūrėjas, o ne griovėjas, koplytstulpis baigia atgimti ir toliau puoš "Dainavą". Skulptorius taip pat žada atnaujinti keletą kryžių, kurie stovi stovykloje esančiame Kryžių kalnelyje. Neuzilgo Čikagoje turi iškilti dar vienas skulptoriaus darbas.

(Pabaiga - kitoje laidoje)

**SKAITYTOJŲ
DĖMESIUI!**
"DIRVOS"
redakcija
atostogaus
liepos 17 - 30 d.
Savaitraštis neišeis
liepos 25
ir rugpjūčio 1 d.
"Dirva" – "Viltis"

PATIKSLINIMAS

Liepos 11-osios laidoje (27 nr.) 11-ajame puslapyje išspausdinta nuotrauka iš birželio 4 d. įvykusios Lietuvių kultūrinių darželių popietės, įvykusios Holden Arboretum. Patiksliname, kad p. **Steponienės** pilnas vardas – **Eufemija**. Sutrumpintas vardas buvo nurodytas redakcijai pateiktoje nuotraukoje.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju LR Garbės Konsulei **Ingridai Bublionei** už pagalbą. Tik jos dėka pavyko skubiai gauti labai reikalingus vaistus. Ačiū Jums, Konsule, ir už šių vaistų nuvežimą į Lietuvą. Taip pat dėkoju **dr. Viktorui Stankui** už tarpininkavimą, gaudant šiuos vaistus.

Jonas Jasaitis

Tautodailininko Adolfo (Adžio) Teresiaus skulptūra "Dievas Tėvas".
Klaudijaus Driskiaus nuotr.

UŽRAŠŲ KNYGELĖ

Liucija Jasaitė

*Iš dulkėtos knygų lentynos,
Nutrinta, apnešiota, sena,
Su keisčiausiais prisiminimais,
Atsidūrei tu mano delne.*

*Dieve mano, tai Fogesas Tomas!
Saugau jo milijonus laiškų,
O greta keistas toks telefonas,
Kurio prisimint negaliu.*

*Negaliu prisiminti ir šito.
Ir aną jau seniai pamiršau,
O šalia kažkieno parašyta,
"Mylimoji, paskambink, prašau."*

*Ir verčiu vėlei lapą po lapo,
Telefonai, vardai, adresai.
Kas jie, kur jie? Jau nieko nesako,
Užmarštim prisidengę vardai.*

Palanga

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikdanti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS!**

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000